

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarsskrift

for

Sønderborg Statsskole

1931

MCMXXXI

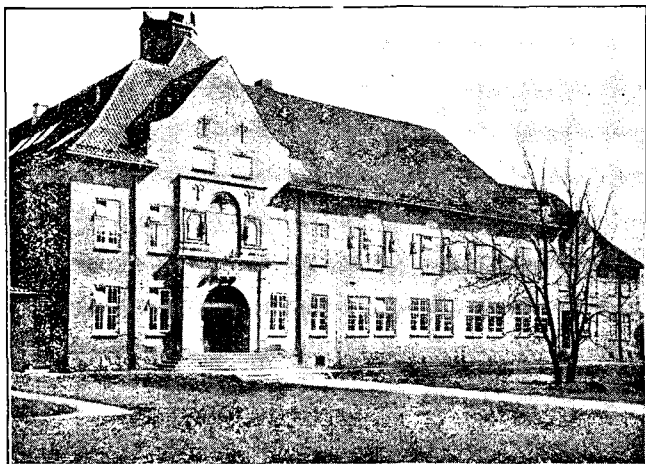
J. D. Nønkens Bogtrykkeri,
Sønderborg

Statens pædagogiske Studiesamling

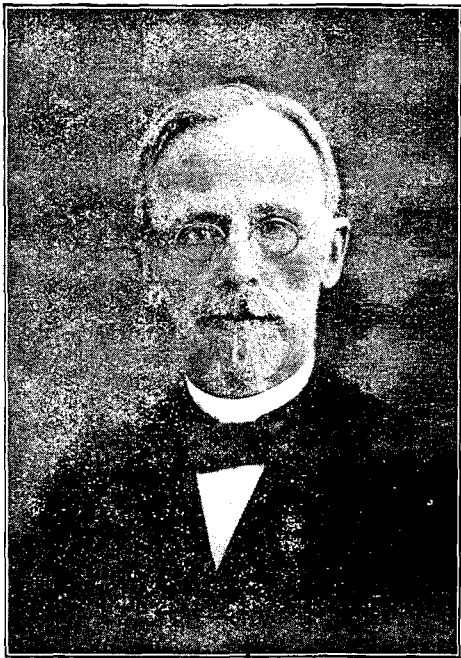
København

Aarskrift for Sønderborg Statskole 1931

ved **A. J. West**, Rektor

- A. Af en Festtale ved Afskedsfesten
for Rektor J. M. Hertz
af Sognepræst J. Eriksen, Asserballe
- B. Bidrag til den gamle Sønderborg Latinskoles
og dens Lærerstands Historie
af Sognepræst Aage Dahl, Egen
- C. Meddelelser om Skoleåret 1930/31

Af en Festtale
ved Afskedsfesten for Rektor Hertz.

For ti Aar siden sagde vi Velkommen til hinanden, vi Sønderjyder og Danske fra det øvrige Land. Og dette Velkommen lød fra begge Sider saa varint og uskrømtet, som det kan lyde fra Hjerter, der er dybt bevæget af Undren og ren Glæde i en stor vidunderlig Opfyldelsens Time. Fra Danmark lød det til Sønderjylland:

Velkommen hjem til Moders Hus
vor Søster hjertenskære —
Du kommer klædt i hvidt og rødt
og smiler os imøde.
Hil Dig, vor Moders Øjensten,
i Nytids Morgenrøde.

Hvor lød det til os paa mangfoldig Maade. Jeg glemmer f. E. aldrig hin Aprildag 1919, da det andet Hold sønderjydske Krigsfanger landsattes ved Københavns Toldbod. Der var sort af Mennesker, Unge og Ældre, Børn og Gamle, Folk af alle Aldre og Stænder. Mens Fange efter Fange kom i Land og langsomt gennem Trængselen bevægede sig fremad eller blev baaren i Guldstol: Velkommen hjem, velkommen hjem, velkommen hjem Sønderjyder! Gamle græd og mange andre med, og Børn jublede. Det var et Favntag saa varmt, at Hjærtet græd af Trøst og Glæde. — Og fra Sønderjydernes Side lød det til Danmark og alt, hvad det gav os, i samme Aand og Tone, maaske med endnu flere Taarer og mere bævende Undren. Vi havde sunget:

Den Ti te do drow fra mæ,
da bløw æ saa åljen,
som aller æ førren hæ vænn

og vi drømte om, længtes efter, bad om og troede paa et livsaligt Fremtids-Møde. Og naar den store Dag engang kom, da — om den sang vi:

saa holder vi et Høtte, som aller før æ nøwn,
vi blywe glaj, som vi aller æ bløwn.

At vi saa, da Dagen og Tiden kom, var taknemmelig glade, fik Danmark at mærke ved mange Lejligheder.

Hvem som var med glemmer aldrig den 11. Juli 1920, da det hvide Kongeskib, hilst af Kanonsalut gled frem ude ved „Verdens Ende“ og nærmede sig Sønderborg under utallige Skarers betagende Forventning, den aandeløse Stilhed, Øjeblikket, da Majestæterne kom til Syne paa Kommandobroen og modtog de mange Tusinders Hyldest. De Velkommen og Hurraraab, der lød, vilde ikke høre op. De flød som en mægtig Jubelstrøm ud over Kongeskibet, kommende fra længe bundne, nu frigjorte Hjærter, og havde i sig Trøst og Glæde, Undren og Tak, uforbeholden Hengivelse og Tillid. — Og dette gensidige Velkommen har paa forskellig Maade lydt siden da.

Efter Festtiden kom der Hverdagstider med deres Vanskeligheder, Slid og Forstyrrelser. Men der brast ingen dyre Baand. Vi er kommen igennem dette, og skal altid komme det, det er jeg ikke i Tvivl om. Den fælles Genforeningsglæde skal nok holde sig frisk og ægte. —

Men derfor slipper vi ikke for nu og da at sige Farvel til Mænd og Kvinder, der kom hened og en Tid gjorde Tjeneste i Grænselandet. Forøvrigt er det forholdsvis sjældent, at Landsmænd nordfra er flyttet fra os. Det er en Ejendommelighed ved det forløbne Tiaar under dansk Styre, at langt de fleste af de Embedsmænd, som kom hened ved Genforeningen, er bleven her. Indenfor Præstestanden er der kun Tale om ganske faa Forflyttelser. Blandt Lærerne er der flere Tilfælde, men her er der jo et saa meget større Antal, saa der procentualt maa være flere. I andre Etater kender jeg ikke Forholdet saa nøje, men det kan sikkert alt i alt siges, at i ingen anden dansk Landsdel har Mennesker den Evne til at gro fast, som her i det genvundne Land. Det er meget lykkeligt og værdifuldt, at dette kan siges, og det er en god Glæde for danske Sønderjyder.

Men nu er vi, Forældrekredsen ved Sønderborg Statsskole, kommen sammen her i Aften for at tage Afsked med Skolens Leder gennem dens første Tiaar, Hr. Rektor Hertz. Og vi kan ligesaa godt sige det straks, at det er vi slet ikke glade for. Vi vilde helst ikke sige Farvel. Og Rektor Hertz kan være glad for, at Selvbestemmelsesretten raader, for gjorde den ikke det, men Forældrekredsen skulde træffe Afgørelsen, saa fik Rektor ikke Lov til at nedlægge sin Stilling nu. Forøvrigt kunde vi Alsingere og Sundevedbeboere komme i en lidt mislig Stilling ved en saadan Nægtelse. Rektor Hertz har nu i 10 Aar været Alsinger og ved naturligvis, at der i disse Egne findes noget, der hedder Aftægt. Og om han pegede paa denne Institution, maatte vi jo indrømme, at den under Tiden blir besat af Folk, der er yngre af Aar end Rektor, saa vi var vel ikke de rette til at holde igen.

Nok om det, — Rektor raader og skal ogsaa uden Modsigelse have Lov til det. Men vi maa nok sige, at da det rygtedes ud i Kredsen, at Rektor Hertz nu virkelig vilde træde tilbage, blev det modtaget med Bedrøvelse og Vemod. Vi blev maaske lidt raadløse, og vi mærkede grant, hvor meget vi havde haft i ham. Lad os saa som Kristne mindes, at hvor vi staar i en alvorlig Situation, faar vi Hjælp og Magt til at tro og sige: „Han, som har hjulpen hidindtil, han hjælper og herefter“. Det vil ogsaa gælde om den fremtidige Ledelse af Skolen her, og især da, naar der blir bedt om det.

Men nu er det i Aften vort Ærinde, vor Opgave og vor Trang, — jeg er vis paa, det gælder hele Forældre-kredsen, — at sige Rektor Hertz Tak for alt, hvad han gennem disse betydningsfulde 10 Aar har virket og været for Sønderborg Statsskole og for vore Børn og Unge, som har besøgt den.

Og naar jeg kort vil prøve paa nærmere at udforme, hvad vi føler Trang til at sige Tak for, saa ved jeg jo godt, at Sønderborg Statsskole er ikke Rektor Hertz alene, men at vi har med en dygtig Lærerstabs alvorlige Indsats at gøre hver Dag og skylder den vor Tak. Men Rektor Hertz har nu været Skolens Leder, og vi er klar over, at han har været det ikke blot af Navn, men ogsaa af Gavn. Hans Indflydelse, Ledelse og Præg mærkes i alle Forhold. Og vi Forældre har jo ingensinde været i Tvivl om, at Sønderborg Statsskole, dens Aand og Tone, Maal og Vej, Evnen og Kunnen og Forstaaelse, mødte vi tilforladeligt, myndigt og trygt i Rektor Hertz. Vi forstod, at hvad der fandtes ved Skolen af medvirkende Kræfter i Værdi og Lødighed laa højt. Det er jo ikke bleven sagt i Ord, men saadan har Rektors Personlighed virket ud over Amtet. Hvem der ved Genforeningen var lidt orienteret over for kongerigske Forhold, vidste nok, at vi med Rektor Hertz fik en Skolemand til Amtet, af hvem vi havde Lov at vente noget. Og vi er heri bleven bekræftede.

Vi siger Tak for den **danske** Skole, der blev givet os hernede. Det var jo saa nyt og stort. De

allerfleste af os Forældre fra Sønderjylland har haft udelukkende tysk Skolegang. Og den tyske Skole kunde være god paa flere Maader, f. Eks. hvad Kundskabsmeddelelse angik, men den var jo tysk i Sprog og Aand og Maal, og vi var danske. Den tjente ikke vore dybeste Livsinteresser, men gik imod dem. Og det bragte os megen Lidelse og voldte skæbnesvangre Forsømmelser. Af de Glæder og Værdier, Genforeningen bragte os, hører den danske Skole til de reneste og største. Man maa have oplevet den tyske Tids Forsømmelse og Vanrøgt og deraf følgende Savn og Underernæring for at kende den Fryd, det for os Forældre var og er at sende Børnene i dansk Skole. Jeg mindes med hjærtelig Tak den Dag, jeg bragte to Pigebørn her ud. Her var ikke blot en Skole med dansk Sprog, men med dansk Væsen, Aand og Tankegang. Jeg vidste, de her kom ind under noget i bedste Forstand hjemligt. Det danske i dem, som jo er noget af Gud givet, vilde her faa en velsignet Røgt og Pleje. Det volder dyb Glæde og gør os taknemmelige.

Efter dette Punkt vil jeg fremhæve det gode Forhold, der altid har været her mellem Børn fra dansk- og tyskorienterede Hjem. Da Krigen sluttede, og vore Hjemstavnforhold skulde nyordnes, haabede og troede mange af os, at vi vilde faa en endelig Afslutning paa den gamle Strid mellem dansk og tysk. Det fik vi ikke, men vi er i begge Lejre Mennesker, der haaber og arbejder for, at hvad der er os imellem maa afgøres med mere gensidig Forstaaelse og Tillid, at vi kan faa et frit og fredeligt Kappestræb og Nabo-skab. Enhver Hjælp til dette er en stor Indsats, og i denne Retning har Rektor Hertz virket med afgjort Held. Det bør fremhæves og fortjener Paaskønnelse.

Børnene faar her inde en solid Dygtiggørelse. Vi bliver hurtig overtødet om, at vil de med de Evner, de har, arbejde med de Opgaver, Skolen stiller dem, da faar de en grundig Udrustning og bliver brugbare til deres Fremtidsgerning. De kommer ind i en god Træning, bliver øvet i Arbejde og mærker, at de med Skolens Vejledning skrider fremad. Og i denne For-

bindelse maa vi sige Tak for den Alvor, der er over Arbejdet, for den Opdragelse af Pligtfølelsen, vore Børn faar, og ikke mindst for den Glæde ved Arbejdet, som Skolen indpoder dem. Det kan ikke være undgaaet Hjemmenes Opmærksomhed, at Skolen paa disse Punkter virker stærkt paa Børnene. De er naturligvis ikke lige glade og optagne ved alt, hvad de maa sysle med, men at de lærer at kende Glæden ved det Arbejde, der ligger for dem, er menneskeligt noget af det værdifuldeste, der kan gives dem. Her yder Sønderborg Statsskole meget, og hvor maa vi sige Tak for det! —

Naa, saa vil jeg nu ogsaa, — vi husker et bestemt Forældremøde, — sige Tak for Anmærkningerne, baade for dem, vi fik, og dem, vi ikke fik. Vi har glæde igvis ikke set mange, men jeg ved, de kan gives saadan, at de raaber, slaar ned paa et ømt Sted og virker Ydmygelse og Selvprøvelse, giver Alvor og udmærket Tilskyndelse. Lad os kun, naar der er Grund, beholde dem og saa — haabe, at der ingen maa komme!

Et andet Punkt føler jeg Trang til at nævne, det er Samarbejdet mellem alle Skolens Lærerkræfter. Det er jo tilsyneladende noget, Hjemmene er uden for, men det er vi jo alligevel ikke. Hvis Lærerkræfterne ikke gik godt i Spænd, vilde vi ikke kunne undgaa at faa Bud om det. Børnene har skarpe Øjne, og smaa Potter har ogsaa Øren. Det er jo ikke ukendt her i Landet: en Skole, hvor Samarbejdet mellem Lærerkræfterne ikke lykkes. Hvor det er Tilfældet, føres der Bekymring og Lidelse ind i Hjemmene, virkes der nedbrydende paa Børnene og allermest skades Skolens daglige Arbejde. Forældre kredsen har aldrig mærket det mindste af den Art i nogen Retning. Vi har stadig Indtryk af et saare smukt Forhold og et fortrinligt Samarbejde mellem alle Lærerkræfter her inde. Naar vi siger Tak for dette, maa vor Tak ud til hver enkelt af Lærerne, men vi kommer jo ingen for nær, naar vi siger en særlig Tak til Rektor. Thi hvad der naas paa dette Punkt, maa i første Linie skyldes Skolens Leder.

Saa maa vi nævne Forældremøderne. De har været noget nyt, ihvertfald for os Forældre her fra Landsdelen. Det har vi ikke tidligere kendt og været med til, at en Skoles Ledelse samler Forældrekredsen paa Skolen for at tage den med paa Raad og i Forhandling om de aktuelle Spørgsmaal, der har med Børnenes Undervisning og Opdragelse og Skolens Arbejde og Maal at gøre. Naar nogen af os ikke ved enhver Lejlighed har haft Mulighed for at være med, har vi sikkert beklaget det og følt det som et Savn. Det var saa festligt at komme i den store smukke Sal, og det jævne Kaffebord var hjemligt for os Sønderjyder. Det var vi jo fortrolige med fra vore egne Møder gennem mange Aar. Vi fik altid herinde dygtige, instruktive Indledningsforedrag at høre. Ordet var frit, og Ordskiftet interessant og lærerigt, og Rektors kloge Ledelse og Indlæg var altid en herlig Forening af Fæsthed og Smidighed og gav en velsignet Tryghed og Ro over Samværet. Samtidig fik vi herigennem et Indblik i Rektors daglige Ledelse af det store Arbejde her inde. Disse Møder har for mange af os været noget af en Oplevelse. Vi siger Tak for dem.

Et Punkt mere maa vi ikke glemme. Hvis vi fra Hjemmene følte Trang til og havde Brug for en Samtale med Rektor vedrørende Børnenes Arbejde og Fremtid, gik vi sikkert altid hjulpne fra en saadan Samtale. Vi mødte hos Dem en vaagen og varm Ansvarstøelse for baade Skolens og Børnenes Arbejde og Maal. En sjælden fin Forstaaelse af Børnene og deres Ejendommelighed, baade deres Mangler og Muligheder. Vi fik et troværdigt Indtryk af, at Rektor havde sine Tanker og sin Kærlighed hos vore Børn, og mærkede et værdifuldt Fællesskab. Den Forening af Menneske og Skolemand, vi her mødte hos Dem, Rektor, har varmet vore Sind. Det siger vi ogsaa i Aften Tak for.

Sidst og ikke mindst vil jeg udtale min Glæde og Tak for, at Arbejdet i Sønderborg Statsskole er øvet paa Kristentroens Grund.

At Rektor staar indenfor Menigheden, ejer dens Tro og Haab og Bøn, tænker dens Tanker og virker

i dens og Mesterens Aand, ved vi i Hjemmene, og det faar Børnene daglig Vidnesbyrd om. Rektors Gerning er øvet for Guds Aasyn, og der har lydt til Børnene et „Hjerterne opad“, som jeg ved er bleven hørt og har bragt Velsignelse. Og hvad her er givet har været med i og under alt, hvad Rektor i andre Henseender har øvet.

Men naar Forældrerekredsen i Aften siger Rektor Tak, vil vi ikke glemme at sende Tankerne længere ud og op og sige Danmark og Gud Tak for den gode Søn og trofaste Tjener, vi med Genforeningen fik til 10 Aars betydningsfuld Skolegerning.

Rektor Hertz og Frue forlader nu Sønderborg og drager til København. Vi ønsker Dem begge mange gode velsignede Aar i Hovedstaden. Gud gøre Aftenen skøn, han være Deres Lys ved Aftentid.

Jørgen Eriksen.

Bidrag til den gamle Sønderborg Latinskoles og dens Lærerstands Historie.

Af **Aage Dahl**, Sognepræst i Egen.

De utrykte Hovedkilder til Sønderborg gamle Latinskoles Læreres Personalhistorie er Sønderborg Bys Kirkebøger, der for Fødsels- og Vielsesregistrets Vedkommende naar tilbage til 1618, for Dødsregistrets Vedkommende til 1711. Dette Register er for Tiden før 1711 suppleret med Sønderborg Kirkes Regnskaber for Aarene 1602, 1604—1605, 1606—1614.

Dertil er gennemgaaet Akter vedrørende Kirke- og Skoleforhold i det kgl. prøjss. Staatsarchiv i Kiel, og H. N. A. Jensens efterladte Samlinger i Kiels Universitetsbibliothek.

Af trykte Kilder fremhæves Dr. Th. O. Achelis' Oversigt over Lærerstanden i Sønderborg i „Ekkehard“ 6. Aargang S. 75, der bygger paa Akter i Arkivet i Kiel, Grønlandske Papirer V i Ribe Latinskoles Bibliothek og nogle Akter i Lübeck Staatsarchiv vedrørende Sønderborg Kirkes og Skoles Legatstiftelser. Dertil Undersøgelser i de tyske Universiteters Matrikler vedrørende Lærernes Uddannelse og Studier.

Fremdeles H. N. A. Jensen: Kirchl. Statistik des Herzogthums Schleswig og Heimatblätter f. d. Kreis Sonderburg IV og V.

Forkortelser:

Adj. min. cum spe succ. — Adjunctus ministerii cum spe successionis (Medhjælper i Embedet med Haab om at blive Efterfølger). B. — Børn. begr. — begravet. D. — Døbt. Dtr. — Datter (Døtre). d. v. s. — det vil sige. Eftm. — Eftermand. F. — Født. Form. — Formand. g. — gift. imm. — immatriculeret. Kbg. — Kirkebog. Kbh. — København. konf. — konfirmeret. m. — mindst. Matr. — Matrikel. N. N. — Navnet ukendt. ord. — ordineret. Raadm. — Raadmand. S. — Søn (Sønner). s. A. — samme Aar. sm. St. — samme Sted. Sp. — Sognepræst. stud. — Student. u. B. — uden Børn. ugl. — ugentlig. Univ. — Universitet. † — død.

A. *Oversigt over Skolens Historie.*

Sønderborg Statsskoles Oprindelse taber sig i Reformationsaarhundredets dunkle Taage.

I Følge Kirkeordinansen af 1542 skulde der i alle Byer og Flækker i Hertugdømmerne oprettes Latinskoler ¹⁾, og i Aarene derefter har man taget fat paa Tilvejebringelsen af det økonomiske Grundlag for denne Bestemmelses Gennemførelse.

13 V 1550 henlagde Kong Christiern III Indtægterne af det evige Vicarie ved Maria Alteret i St. Jørgens Kapellet i Sønderborg til Underhold for en latinsk Skole i Byen, og 1571 forøgede hans Enke, Dronning Dorothea, dette Legat ²⁾, men hvornaar Skolen først har begyndt at virke efter sin Bestemmelse, lader sig for Øjeblikket ikke fastslaa.

Omkring Aar 1570 var den i hvert Fald i Gang. Fra denne Tid findes Aar for Aar i Sønderborg gamle „Kerkswarenbook“ indført Udgifter til Skolemesterens Lønning. ³⁾

Undervisningssproget var som overalt i Hertugdømmets Latinskoler tysk, og det til Trods for at Modersmaalet for det store Flertal af Eleverne var dansk, hvad der naturligt nok især i de første Skoleaar vil have lagt adskillige Vanskeligheder i Vejen for Undervisningen.

Ved Skolen har der i alt Fald en Tid virket 4 Lærere: Rektor, Conrektor, Kantor og Locatus (Hører).

Da den i Løbet af det 17^e Aarhundrede var kommet i en ualmindelig slet Tilstand, foretog Byens Borgmestre og Raad ved Skrivelse af 17 XII 1697 en Reformering af Skolen. ⁴⁾

1) E. Michelsen: Udgave af Kirkeordinansens Tekst S. 68 i *Schriften des Vereins f. schlesw.-holst. Kirchengeschichte* 1 Rh. X.

2) *Heimatbl. f. Sonderburg* V S. 113 flg.

3) *Heimatbl. f. Sonderburg* IV S. 65.

4) *Heimatbl. f. Sonderburg* S. 66 flg.

Conrektoren afskediges, og i Fremtiden betjenes Skolen kun af tre Lærere: Rektoren, Kantoren og Regne- og Skrivemesteren. Den sidste har vel særlig haft Underskolen, den tyske Borgerskole, som sit Arbejdsfelt.

23 V 1727 foretages atter en Nyordning af Skolevæsenet, uden at det dog nu vides, hvad der foranledigede den, eller hvad den gik ud paa ¹⁾).

1806 ophævedes Latinklasserne, og Skolen omdannedes til en Borger- og Almueskole ²⁾).

Ogsaa her var med Undtagelse af Aarene 1850—1864 Undervisningssproget tysk. 1862—1864 sluttedes en lille dansk Realskole til Borgerskolen og fra 1865 en tysk Realskole. 1879 overtog Staten Skolen, og 1882 omdannedes den til „Realprogymnasium“. 1893 blev den Realskole. 1910 Overrealskole.

Efter Genforeningen opstod Latinskolen paany som den danske Statsskole i Sønderborg.

Den store smukke Skolebygning er opført paa Byens Bekostning og indviet 5. VIII. 1911.

Skønt der blandt den ældste Skoles Lærerkrafter findes tyskfødte Mænd, og dette blev Reglen efter 1864, maa det dog ikke herudfra sluttes, at det ogsaa har været Reglen før 1864. Hovedsagelig udgik Lærerne af Landets egne Børn, der i Lærerembederne hensled en kummerlig Tilværelse, til de dygtigere iblandt dem kunde glide ind i et af Omegnens Præstekald, mens de ringere aldrig naaede videre, men forsumpede i Byens talrige Beværtninger.

Lønningerne var kun smaa. Af Kirkeregnskaberne fremgaar det, at Rektoren foruden sin faste Løn, hvis Størrelse jeg ikke har fundet, af Kirkekassen modtog 12 Mk. i Huslejegotgørelse, for Tjeneste ved Bryllup og Daab 3 Mk. aarlig, for „den Seyer tho stellen“ $1\frac{1}{2}$ —2 Mk. aarlig.

1640 fik han for alene at have opvartet i Kirken i Pesttiden en ekstra Løn paa 20 Mk.

Konrektoren fik 80 Mk. aarlig i Løn. Ikke underligt, at de saa gerne vilde derfra, saa snart det var

1) Heimatbl. f. Sonderburg IV. S. 67.

2) Trap: Danmark 4^e Udg. IX S. 528.

gørligt. Men ved den hyppige Skiften af Lærerkraefterne og ofte middelmaadige Lærere maatte selvsagt Skolens Betydning blive lille. Meget søgt blev den aldrig, og det vil være faa Elever, der direkte fra den er afgaaet til Universiteterne. Oftest vil den have virket som Forskole for større Byers Latinskoler som Flensborg eller Haderslev her i Landsdelen, Odense i Kongeriget, Bordesholm i Holsten og Lübeck, Hamborg eller Lüneborg i Tyskland.

Man maa ikke mene, at Latinskolen med de tyske Underklasser i ældre Tid var den eneste Skole i Sønderborg. Der har ogsaa været en dansk Skole, og danske Skolemestre nævnes oftere i Kirkebøgerne. Nogen synderlig Betydning synes de dog heller ikke at have haft i ældre Tid.

*B. Lærerstanden
til Latinskolens Nedlæggelse 1806.*

I. Rektorer.

- 1. 1584—1589. Niels Witte** eller Hvid, eller som han latiniserede sit Navn efter Tidens Skik: Nicolaus Albinus.

Vist F. Ullerup 1558 som Søn af Sognepræst der Johannes Witte. imm. Rostock . . VII 1581, imm. Wittenberg 6 VI 1584. . . XI 1589 Sp. Ullerup. 1632 fungerede han som Ordinator ved de sønderjydske Kirker.

† Ullerup 15 XI 1646 ¹⁾).

g. *Dorothea* F. 1552 † Ullerup 6. X 1619.

Hun var vistnok Enke efter hans Formand i Ullerup Ove Jensen Lundius, en Præstesøn fra Varnæs, der 1571 var blevet Sp. Ullerup, hvor han døde 4 XI 1589.

Niels Witte efterlod i hvert Fald 1 Datter, Catharina, der var gift første Gang med hendes Faders Kapellan Jacob Hermansen Lange, anden Gang med hendes Faders Eftermand Johan Jørgensen Lund.

1) Verein f. Kirchengesch. 2. Rh. IV S. 226. Falck: Sammlungen II S. 227 flg. Duus: Sundewitt S. 218.

2. 15. .—160. . **Andreas Brand.**

Har maaske været Niels Wittes Eftermand. Var her 1595 og 1602.

Har muligvis været en Slægtning af Anders Christensen Brand, der var Sp. Nordborg 1621—1670. g. Flensborg Frue K. 6 VII 1595. . . . *Lütkesdatter*. Datter af Lütke Rebslager i Flensborg ¹⁾.

3. 160. .—1606. **Johannes Slüter.**

F. Sønderborg 15. . Søn af Jørgen Slüter. imm. Rostock 1600. 1606 Diakon Sønderborg. ord. sm. St. 7 IV og indsat 11 IV s. A. † Sønderborg 10. VII 1617. g. *Engeborch* † ca. 20 I 1638 ²⁾.

Efter hans Død ægtede hun 3 V 1618 i Sønderborg hans Eftermand i Diakonateret Johannes Thorsen, F. Flensborg 1593. † Sønderborg 20 XII 1658.

Af Sønnerne blev Hans 1637 Adj. min. cum spe succ. Grumtofte. † der 1643.

4. 1606—1639. **Jacob Stresow.**

„Bauensis Pomeranus“. 1604 Kantor Sønderborg. † Sønderborg ca. 5 IX 1639 af Pest.

g. *Margaretha* . . . † ca. 30 VIII 1639 ³⁾.

5. 1639—1654. **Christian Bruun.**

1631 Hører Sønderborg 1635 Conrektor sm. St. † Sønderborg . . . IV 1654. begr. sm. St. 23 IV s. A. ⁴⁾.

1) Sønderborg Kirkeregnskab 1602. Reinhusen: Annales Flensburg S. 48.

2) Vor Hjemstavn S. 135. Sønderborg Kerkswarenbook. Sønderborg Kirkeregnskaber for 1617 og 1638.

3) Sønderborg Kirkeregnskaber over Klokkepenge 1639.

4) Sønderborg Kirkeregnskaber 1631 og 1639.

Næppe som Dr. Achelis antyder i „Ekkehard“ 6 Aarg. Nr. 5 S. 75 fra Haderslev og identisk med den i hans Bog: „Aus der Gesch. Hadersleben Johanneums“ S. 31 nævnte Christianus Bruun Haderslensis, stud. Haderslev 1614. imm. Wittenberg 1618.

Snarere hører han til Bruno Slægten fra Sottrup Præstegaard.

6. 165. .—16. . Martin Küchelmoder.(Küchenmutter).

g. Sønderborg 25 IX 1659 *Mariche Lund*. F. 1630.
 begr. Nordborg 26 X 1708. Datter af Erbgessesen i Ny-
 bøl Jens Andersen Bjørnsen. Hun g. 2) Havnbjerg 5 VI
 1670 Anders Madsen Beyerholm F. 1617. † Havnbjerg
 15 XII 1675. 1647 Sp. Havnbjerg. Hun g. 3) Havnbjerg
 12 V 1677 Peter Petersen Plate. F. Sønderborg 1645.
 begr. Havnbjerg 8 X 1685. 1675 Sp. Havnbjerg. ¹⁾

Friedrich Christian(i).

1) Nordborg og Havnbjerg Kbg.

7. 1671—1682. Friedrich Christian(i).

F. Sønderborg 6 XI 1642. Søn af Raadmand i Sønderborg Christian Hansen og Elenore Røper. 1662 Hofprædikant Østerholm. 1682 Vesperprædikant Sønderborg. † Sønderborg .. XI 1692. Billede i Kirken. g. Sønderborg 22 IX 1672 Anna Marie Jacobsdatter. D. Sønderborg 22 VI 1651. 1 S. 4 Dtr. Datter af Borgmester i Sønderborg Jacob Jensen.

Datteren Eleonore, F. Sønderborg 9 III 1675, blev gift med Faderens Efterfølger som Vesperprædikant Eberhard Jacobsen Vette, se under Conrektorer Nr. 6.

En Søster til hans Hustru: Anna Augusta Jacobsdatter var g. 1) Johannes Johansen Brandt, Vesperprædikant Sønderborg, 2) Nicolaus Nielsen Brandt, Sp. Sønderborg.

8. 1682—1697. N. N.

Hverken Vielsesregisteret eller Fødselsregistret nævner i disse Aaringer Navnet paa Rektoren. Kommunionbøgerne gaar ikke saa langt tilbage, og Kirke-regnskabet for disse Aar er tabt.

9. 1697—1732. Peter Lorentzen.

F. ca. 1664. Søn af Diggreve i Eidersted Peter Lorentzen. † Sønderborg 26 IV 1732. begr. sm. St. 15 V s. A. g. Sønderborg 17 X 1697 *Dorothea Sophie Hansen* 4 S. 5 Dtr. Datter af Kbm. & Silkekræmmer København Hans Hansen og Margaretha Brandt af Egen.

Af deres Børn blev den ældste Datter, Margaretha g. Eftm. Sønnerne: Peter, d. 7 III 1700 blev Sp. Svendstrup, Johannes, d. 10 VIII 1704 blev Sp. Haderslev Domk. Datteren: Dorothea Sophia d. 26 XII 1709 blev g. Johannes Hansen Krag, Sp. Nr. Løgum, og Sønnen Lorentz, d. 14 VI 1715 blev Sp. Ulkebøl.

10. 20 VI 1733—1741. Johannes Petersen.

F. Notmark 1705. Maaske Søn af Sp. Notmark Jørgen Conradsen Petersen og Anna Maria Johansdatter Brandt af Egen. imm. Königsberg 7 X 1729.

† Sønderborg ved Nytaar 1741. begr. sm. St. 11 I s. A. g. Sønderborg 29 X 1733 *Margaretha Lorentzen*. D. Sønderborg 14 VIII 1698. † Sønderborg 22 XII 1749. begr. sm. St. 30 XII s. A. 2 S. 1 Dtr. Form. Datter.

11. 11 XII 1741—1749. Friedrich Maximilian Oeding.

F. Braunschweig 6 I 1702.

17. . Lærer Glücksburg. 17. . Vicerektor Friedrichstadt
† Sønderborg 16 I 1749. begr. sm. St. 23 I s. A. g. 17. . *Anna Elisabeth Oldenburg*. Mindst 1 S.

12. 3 X 1749 - 1786. Otto Christian Elieser Pfündel.

F. Magdeburg 1707. Søn af Sp. Magdeburg Wolfgang Heinrich Pfündel og Maria Elisabeth Pfündel cand. theol. † Sønderborg 6 IX 1786. begr. sm. St. 11 IX s. A. g. Asserballe 12 XI 1750 *Christine Thomsen*. D. Asserballe 3 II 1718. † Sønderborg 8 I 1794. begr. sm. St. 13 I s. A. 2 Dtr. Datter af Sp. Asserballe Johannes Thomsen (Flensborg) og Margrethe Møller ¹⁾.

13. 11 I 1788—1804. Johann Diedrich Dethlefsen.

F. 1757. ²⁾ Søn af Kniplingskræmmer i Tønder Hans Dethlefsen og Anne Tüchsen. stud. theol., men fik 25 IX 1787 Dispensation for Eksamen. † Sønderborg 27 XI 1804. begr. sm. St. 4 XII s. A. g. Sønderborg 6 III 1789 *Dorothea Charlotte Kalisch*. F. 1765. konf. Sønderborg 25 III 1781. 2 S. 3 Dtr. Datter af Premierløjtnant Reimer Dietrich von Kalisch og Maria Christina Sommerschild.

Hun g. 2) Sønderborg 27 II 1811 Johannes Stender. F. Sønderborg 19 XI 1764. Søn af Slagter i Sønderborg Michael Stender og Anna Margrethe Karberg. Slagtermester i Sønderborg. † Sønderborg 1 VIII 1821. begr. sm. St. 6 VIII s. A. g. 1) Sønderborg 12 X 1792 Catharina Maria Petersen. F. 1760. † Sønderborg 11 IV 1795. 2 Dtr. Datter af Toldvisitør

1) Asserballe Kbg.

2) Ikke fundet i Tønder eller Møgeltønder Kbg.

i Aarhus Peter Nielsen og Anna Michelsen. 2) Sønderborg 4 XII 1795 Anna Maria Christensen Schmidt. F 1768. † Sønderborg 13 VII 1810. 6 S. Datter af Kaadner i Sundsmark, Ulkebøl Sogn Christen Christensen Schmidt og Helena Jessen.

II. Conrektorere.

1. 1635—1639. Christian Bruun.

se Rektor Nr. 5.

2. 1639—1642. Samuel Nicolai.

F. Sønderborg 16. . Søn af Sp. Sønderborg Mag. Michael Nielsen. stud. Sønderborg. imm. Wittenberg & Rostock. imm. Kbh 3 X 1639 ¹⁾.

1642 Sp. Nybøl. ord. Glücksborg 9 II 1642. † Nybøl 25 X 1658. g. 2 V 1642 *Salome Jørgensdatter Lund*. F. Nybøl 16. . † Nybøl 12 XII 1679. 3 S. 3 Dtr. Datter af Sp. Nybøl Jørgen Jensen Lund og Salome Zachariasdatter Witte (Widing) ²⁾.

Af Børnene blev Datteren Dorothea, f. Nybøl 10 III 1644. g. Johannes Madsen, der efterfulgte Svigerfaderen som Sp. Nybøl.

3. 1643—16. . Christian Knurr.

Kun Navnet kendes.

4. 1659—1659 Claus Lorenzen.

F. Svendstrup 5 IX 1636. Søn af Sp. Svendstrup Carsten Lorenzen og Anna Sabine Nicolaisdatter Brandt. stud. Odense 16. . imm. Greifswald. imm. Rostock. . . . VI 1659. 28 X 1659 Sp. Stepping--Frørup 1660--1665 Provst Tyrstrup Herred. † Stepping. 20 IX 1691. begr. sm. St. 4 X s. A. g. 1) 16. . *Anna*

1) Birket-Smith: Kbh. Univ. Matr. 1 S. 154.

2) Nybøl Kbg. Schriften d. Verein f. Schlew.-Holst Kirchengesch. 2 Rh. IV S. 229. H. N. A. Jensens Saml. II S. 115 (Mskr. i Kiels Univ. Bibl.). Duus: Sundewitt S. 100.

Clausdatter Caspergaard. F. Vonsbek 16. . † Stepping . . XI 1685. begr. s. St. 24 XI s. A. 2 S. 1 Dtr. Datter af Sp. Vonsbæk Claus Jensen Caspergaard og Sophia . . . 2) 4 X 1687 *Ingeborg Nissen*. † Hjærndrup 1749. begr. Stepping 7 VI s. A. m. 1 Dtr. Datter af Tingskriver Nis Petersen og Thale . . . 1) Hans I Hustru var Enke efter Form. som Sp. Stepping—Frørup Laurentius Brodersen, der døde i Haderslev 20 IV 1659, da han under Krigen var flygtet der til Byen. Hans II Hustru ægtede 15 XI 1692 Eftermanden Pastor Wilhelm Heinrich Schumacher, en Slægtning af Griffenfeld. Han døde i Stepping 24 VIII 1724.

5. 1668—1697. **Christian Nordmann.**

Vist d. Sønderborg 12 IX 1630. Søn af Claus Nordmann Goldsmidt og Freuweke Karstendatter. entl. 1697. Ansat 1698 til at holde daglig Sang- og Bedetimer i St. Jørgens Hosp. for en Løn af 2 Mk. ugl. g. 1) Sønderborg 15 XI 1668 *Anna Nisdatter*. D. Sønderborg 23 III 1638. Mindst 5 S. 2 Dtr. Datter af Bager i Sønderborg Nis Knutzen og Anna Jensdatter. 2) Sønderborg 16 IX 1697 . . . Jacob Schlachters Enke.

6. 1698— **Vette.**

Antagelig *Eberhard Jacobsen Vette*. F. Ullerup 11 X 1666. Søn af Sp. Ullerup Jacob Eberhardsen Vette og Mette Joachimsdatter Holst. 1693 Vesperprædikant Sønderborg. Hertil er sagtens 1698 Stillingen som Conrektor blevet knyttet. Vette var den sidste Conrektor ved Sønderborg Latinskole. † Sønderborg 9 VIII 1736. begr. sm. St. 21 VIII s. A. g. Sønderborg 14 XI 1693 *Elenora Friedrichsdatter*. D. Sønderborg 14 III 1675. † Sønderborg 27 VIII 1749. 6 S. 7 Dtr. Datter af Rektor Nr. 7. Af Børnene blev Jacob, d. 2 III 1714 Sp. Adsbøl—Graasten, Anna Elenore

1) Aastrup & Stepping Kbh. Jensen: Sam. II S. 315.
N. H. Lorenzen: Sl. Lorenzen S. 3. Rhode: Haderslev Amt S. 342
fgl. Sønderj. Aarb. 1905 S. 108.

D. 26 I 1701 g. Christian Hammerich, Sp. Ullerup, og Engeburg Catharina D. 2 III 1703 g. Gerhard Clausen, der blev Svigerfaderens Eftm. som Vesperprædikant i Sønderborg.

III. Kantorer.

1. 1604—1606. **Jacob Stresow.**

Se Rektor Nr. 4.

2. ? ? 1615—1616. **Johannes Johansen Monrad.**

F. Ketting 1593. Søn af Sp. Ketting Johannes David-
sen Monrad og Anna Johansdatter Vaaget. inm.
Kbh. 22 III 1615. ¹⁾ Var da Magister. Dr. Achelis næv-
ner ham som „Skolemester“ fra 1615—1616.

Det er næppe tænkeligt, at han har været Skoleme-
ster ved den lille danske Skole. Rektor kan han ikke
have været. Enten maa han have været Skolemester
d. v. s. Rektor ved en anden Skole, maaske Nordborg,
eller ogsaa maa han have indehaft et af de andre
Lærerembeder ved Skolen her. Jeg har intet Spor fundet
af hans Virksomhed her og tør ikke give ham nogen
sikker Plads i Rækken. 1616 Adj. min. cum spe
succ. Nordborg. 1618 Sp. sm. St. † Nordborg 25 VII
1621. g. 1616 *Magdalene Hieronymusdatter*. F. Nord-
borg 1598. † Nordborg 10 VI 1638. begr. sm. St.
14 VI s. A. 3 S. Datter af Sp. Nordborg Hieronymus
Eriksen og Karen Kuchenmutter. ²⁾

Hun g. 2) Nordborg 16 VI 1622 Anders Christensen
Brand, der blev hendes Mands Eftermand i Nord-
borg.

3. 1626—1629. **Joachim Hemptingius.**

F. Lübeck 16 . . imm. Rostock . . VI 1622
1630 Diacon Sørup. † Sørup 1669. g. Sønderborg
21 V 1626 *Dorothea* . . . , Enke efter Tønnies Clementz.

4. ? ? 1631—1634. **Christian Bruun.**

Kaldes „Underskolemester“. se Rektor Nr. 5.

1) Birket-Smith: Kbh. Univ. Matr. I S. 17.

2) Nordborg Kbg.

5. 1661—1689. Samuel Becker.

F. Weimar 16.. imm. Königsberg 1 V 1648.
1649 Kantor Haderslev. entl. 1689. † Sønderborg
før 1711. g. 1) Sønderborg 29 XII 1661 *Birtha Hans-*
datter. F. Sønderborg 16.. † Sønderborg 166..
Datter af Raadm. Sønderborg Hans Lorentzen og Ca-
tharina Brandt. 2) Sønderborg 30 V 1664 *Kirstine*
Lorentzdatter F. 1645. † Sønderborg 11 II 1719. begr.
sm. St. 15 XII s. A. Mindst 1 Dtr. Lorentz Beckers
Datter ¹⁾). Datteren Brigitta blev g. Eftm.

6. 1692--1715. Johann Hinrich Flemming.

F. 15 I 1664. † Sønderborg 7 IV 1715. begr.
sm. St. 12 IV s. A. g. Sønderborg 3 VII 1692 *Bri-*
gitta Becker. D. Sønderborg 11 VII 1675.
† Sønderborg 11 II 1747. begr. sm. St. 15 II s. A.
Form. Datter.

7. 1715—1727. Zacharias Spiller.

F. Kammin, Pommern 16.. imm. Kiel 15 IV
1710. ²⁾ † Sønderborg 27 IX 1727. begr. sm. St. 3 X
s. A. g. *Eva Elisabeth Reuter*. . . . 3 S. 2 Dtr.

8. 18 III 1728—174.. Christopher Knølcke.

F. Tønder 25 XI 1703. Søn af Stadsmusikant
og Organist Tønder Christian Knølcke og . . . imm. Kiel
13 IV 1722. 1739 Till. Organist Sønderborg. g. Søn-
derborg 16 XI 1728 *Sophia Maria Clausen*. D. Søn-
derborg 4 XII 1701. 2 S. 1 Dtr. Datter af Organist i
Sønderborg Johann Clausen og Margaretha Catharina
Sachmann. ³⁾

9. 1747—1766. August Günther Hönicka.

Begavet, men fordrunken. afsat 2 VI 1766. g.
Sønderborg 5 IX 1747 *Anna Barbara Dolch* D. Søn-
derborg 26 IX 1728 2 S. 2 Dtr. Datter af Skrive- og
Regnemester i Sønderborg Joachim Georg Dolch og
Christina Margaretha Hoffmann. ¹⁾

1) Personalh. Tidssk. 7 Rk. VI. S. 134. Achelis: Aus der
Gesch. des Haderslebener Johanneums S. 4.

2) Gundlach: Kiels Univ. Matr. S. 64.

3) Tønder Kbg. 4) Die Heimat 1929 S. 270 flg.

10. 17 III 1767 – 1791. Valentin Juhl.

F. Flensborg 1735. Søn af Dansk Præst ved Helligaands K., Flensborg Jacob Jørgensen Juhl og Margaretha Dorothea Valentiner. 1791 Kantor Tønder. † Tønder 21 IV 1818. begr. sm. St. 22 IV s. A. g. 17. . *Cæcilia Matzen*. F. 1737. † Tønder 29 VIII 1808. begr. sm. St. 1 IX s. A. 2 S. 4 Dtr. Datter af Skipper Mathias Matzen og Cæcilia Gorrissen.¹⁾ Sønnen: Jacob, F. Sønderborg 25 III 1777 blev Sp. Sommersted.

11. 1791 1806. Søncke Nissen.

F. Østerby, Medelby 1759. Søn af Gaardejer Nis Lorenzen og Sidsel Lorenzen.

Efter Latinskolens Nedlæggelse 1806 fortsatte han som Lærer ved den tyske Borgerskole i Sønderborg. † Sønderborg 24 XII 1831 begr. sm. St. 2 I 1832. g. 1) Sønderborg 27 IX 1791 *Anna Maria Boysen*. F. Sønderborg 24 III 1769 † Sønderborg 22 II 1793. begr. sm. St. 27 II s. A. 1 S. Datter af Raadm. Sønderborg Peter Lorentzen, kaldet Boysen og Anna Maria Thomsen. 2) Sønderborg 31 X 1798 *Anna Christina Boysen*. F. Sønderborg 28 III 1760. † Sønderborg 9 IV 1824. begr. sm. St. 16 IV s. A. u. B. Søster til I Hustru. 3) Sønderborg 10 X 1824. *Maria Margrethe Kellmer*. u. B. III Hustru var Enke efter Skibskaptajn i Sønderborg Lorenz Lange. F. Sønderborg 26 X 1768. Søn af Jens Lange og Helena Maria Karberg. † Sønderborg 16 VIII 1820. Sønnen: Peter Nissen, F. 3 I 1792 blev Sp. Horsbøl. Broderen Lorenz var Sp. Kegnæs (se Skrive- og Regnemester Nr. 4). En anden Broder: Lorenz Andreas var Sp. Øsby.

IV. Hørere (Locati).

1. 15. . – 1583. Hans Jørgensen. (Sagittarius)

Maaske F. Svendstrup 15. . , Søn af Sp. Svendstrup Jørgen Jensen. imm. Rostock 1589. 1593 Sp. Havnbjerg. † 19 I 1606 efter langvarig Sygdom. g. 159. . *Karen Rasmusdatter*. F. Havnbjerg 1576.

1) Tønder Kbg.

† Havnbjerg 13 XII 1641. 4 S. 2 Dtr. Datter af Sp. Havnbjerg Rasmus Hansen. Hun g. 2) Havnbjerg 13 VI 1606 Christen Brunquertsen. F. Sønderborg 1586. † Havnbjerg 18 IV 1647. 1606 Sp. Havnbjerg. ¹⁾

2. 1. . . —1616. Jørgen Bruun.

F. 15. . Maaske Søn af Sp. Sottrup Peter Petersen Bruno og Agnethe Bruun. Han er i hvert Fald ord. s. D. som dennes Eftm. Niels Petersen Bruno. Formodningen er dog ikke ganske sikker, ligesom Niels Brunos Omtale af hans Død ikke synes at støtte den. 1616 Diakon Egen. ord. Broager 1 XI s. A. † Egen Januar eller Februar 1618. ²⁾

3. 1616—1620. Henricus Schele.

F. Rostock 15. . imm. Königsberg 13 IV 1616. 1620 Diacon Klægsbøl (Klixbüll). Tiltraadte Embedet i Klægsbøl som en velhavende Mand, men blev ludfattig paa Grund af Kaldets usle Indtægter. Efter ham blev Diakonateret da ogsaa nedlagt.

4. 1620—1623. Peter Clausen. (Nicolai)

F. Sønderborg 9 XI 1594. Søn af Tingskriver i Sønderborg Claus Petersen og Mathiasdatter Brandt. imm. Rostock . . 1620. 1623 Adj. min. cum. spe. succ. Oksbøl. ord. 9 IV s. A. inds. 20 IV s. A. Forvaltede tillige Diakonateret i Oksbøl. . . IV 1630 Sp. sm. St. † Oksbøl 1676. begr. sm. St. 7 VI s. A. g. 1) Oksbøl 5 X 1623 *Dorothea Johansdatter Monrad*. F. Ketting 1604. † Oksbøl 1643. begr. sm. St. 11 XII s. A. Mindst 7 B. Datter af Sp. Ketting, Provst Johannes Davidsen Monrad og Anna Johansdatter Vaget. ³⁾ g. 2) 16. . *Sophie Hedewig Nicolaisdatter Bruun*. F. Sottrup 1620. † 1705. Vist u. B. Datter af Sp. Sottrup Niels Petersen Bruno og Mariche Petersdatter Fabricius. Hun g. 2) Nordborg 8 VI 1680 Frederik Lorenzen, Køkkenskriver paa Nordborg Slot.

1) Nordborg og Havnbjerg Kbg.

2) Verein f. Kirchengesch. 2 Rh. IV S. 218.

3) Nordborg og Oksbøl Kbg.

Af Børnene blev Johannes, Diakon i Egen, Maria (Mariche) gift med Faderens Eftm. i Oksbøl Morten Nielsen og Niels Sp. Bedsted.

5. 1735—1737. Hans Clasen.

Maaske D. Sønderborg 19 III 1706. Søn af Skomager-svend i Sønderborg Claus Hansen og Catharina Dethlefs. imm. Wittenberg 17. . imm. Kbh. 25 XI 1733. 1737 Adj. min. cum. spe succ. Kegnæs. † eller forfl. 1749.

V. Skrive- & Regnemestere.

1. 17. .—1727. Franciscus Hoffmann.

Kaldes „Bogholder og tysk Skolemester ved Byskolen“, senere Skrivemester. † Sønderborg 10 II 1727. begr. sm. St. 18 II s. A. g. *Margaretha* F. 14 IV 1664. † Sønderborg 23 VIII 1739. begr. sm. St. 28 VIII s. A. 1 S. 2 Dtr. Datteren Christine Margrethe blev g. Eftm.

2. 1727—1733. Joachim Georg Dolch.

F. 1703. † Sønderborg 7 X 1733. begr. sm. St. 14 X s. A. g. Sønderborg 10 VII 1727 *Christine Margrethe Hoffmann*. D. Sønderborg 28 III 1702. † Sønderborg 3 V 1773. begr. sm. St. 11 V . A. 2 S. 2 Dtr. Form. Dtr. Hun g. 2) Eftm. Sønnen Franciscus Dolch, D. Sønderborg 1732, blev Diacon Breklum. Datteren Anna Barbara blev g. August Günther Hönicka, se Kantor Nr. 9.

3. 1733—1773. Johann Jacob Krüger.

F. Lübeck 1709. Søn af Skipper i Lübeck Nicolai Krüger og Agnethe Schultz. † Sønderborg 5 IX 1778. begr. sm. St. 11 IX s. A. g. Sønderborg 25 V 1734 *Christine Margrethe Hoffmann*, Form. Enke. 2 S. 2 Dtr. Sønnen Georg Joachim Krüger blev Diakon St. Peter, Eidersted.

4. 1779—1796. Lorenz Nissen.

F. Østerby, Medelby Sogn 1 II 1754. Broder til Kantor Nr. 11. Autodidakt. 1769 Underlærer Faar-toft. 1770 Hjælpe lærer Ll. Volstrup. 1773 Hjælpe lærer

Heredsby-Svendsby, Sørup Sogn. 1774 Underlærer Lyksborg. 1775 Huslærer Lindskov Mølle. s. A. Huslærer Hollenæs. 1778 Organist og Degn Koslev, hvorfra han kom til Sønderborg.

Fremstillede sig til Overkonsistorialeksamen uden nogen Sinde at have besøgt Skole eller Universitet. cand. Gott. 1795. 2 Kar. 8 IV 1796 Dansk Præst Helligaands Kirke Flensborg. ord. Tønder 5 V 1796, inds. 16 VI s. A. Rationalist til Fingerspidserne.

Lorenz Nissen.

Hans Valgsprog var: Et Menneske kan, hvad han vil, naar blot det ikke i sig selv er en Umulighed! 1812 indførte han Evang.-kristl. Salmebog. Hans Betydning i Sognet var stor, og han havde en meget god Kirkegang. Det lykkedes ham at bringe det i høj Grad forfaldne Skolevæsen paa Kegnæs paa Fode. Han var praktisk dygtig som Snedker, Mekaniker og Smed. Smedie havde han i Præstegaardens Forstue. Han lavede et Orgel, der endnu findes paa Kirkens Loft; men han led den Tort, at Menigheden, da Orgelet var opstillet, modsatte

sig dets Brug, „for at ikke Kirkesangen skulde lide Skade!!“. Sikkert var Modstanden organiseret af Degnen, der ikke vilde spille. I sit huslige Liv havde han tunge Sorger i sine sidste Aar. En Søn, der var Styrmand, hængte sig i Præstegaarden, og Sønnen, der var Kapellan, voldte ham adskillig Bekymring ved sit forargelige Forhold. Han udgav sin „merkwürdige“ Selvbiografi: „Meine Wege und Umwege zur Kirche“, et ikke uinteressant Skrift, der vidner om, at han trods sin rationalistiske Livsopfattelse har været en gudhengiven Kristen i Besiddelse af en sjælden Handlekraft, trøstigt Mod og pletfrit Liv. Overlærer Grünfeld i Slesvig, der stammede fra Kegnæs, har udgivet to Foredrag om ham.

† Kegnæs 24 II 1842. begr. sm. St. 7 III s. A. g. 1779 *Anna Marie Amalie Richelsen*. F. Hollenæs 1 VIII 1762. † Kegnæs 11 I 1818. begr. sm. St. 19 I s. A. 9 S. 6 Dtr.

Led i 10 Aar af Leddegigt, som helt krumbøjede hende. Datter af Skipper Mikael Friedrich Richelsen og Anna Kathrine Simonsen. 1)

Af Børnene blev Sønnen Christian Friedrich Nissen, F. 21 X 1798, Kapellan hos Faderen og siden til sin Død hans Eftermand paa Kegnæs.

5. 1796—1839. Hans Peter Hansen.

F. Westerland, Sylt 14 VII 1765. Søn af Degn i Westerland, Sylt Peter Hansen og Meiken Klein. Fortsatte efter Latinskolens Nedlæggelse som Skrivemester ved den tyske Borgerskole. † Sønderborg 9 XI 1836. begr. sm. St. 15 XI s. A. g. 17 . . *Katharina Dorothea Petersen*. F. 1765. † Sønderborg 7 I 1823. begr. sm. St. 16 I s. A. u. B. Datter af Sandemand og Boelsmand i Ranmark, Munkbrarup Jens Petersen og Sophia Catharina Hansen.

1) Kegnæs Kbg.

Navneregister.

R—Rektor, C—Conrektor, K—Kantor, H—Hører,
S—Skrive- og Regnemester.

- Albinus, Nicolaus, se Witte.
Becker, Brigitta 22, Lorentz 22, Samuel, K. 22
Beyerholm, Anders Madsen 16
Bjørnsen, Jens Andersen 16
Boysen, Anna Christina 23, Anna Maria 23
„ Peter (Lorentzen) 23
Brand, Anders Christensen 15, 21, Andreas, R. 15
Brandt, Mathiasdatter 24
„ Anna Maria Johansdatter 17
„ Anna Sabina Nicolaisdatter 19, Catharina 22
„ Johannes Johansen 17, Margaretha 17
„ Nicolaus Nielsen 17
Brodersen, Laurentius 20
Brunckertzen, Christen 24
Bruno, Slægten 15, Niels Petersen 24, Peter Petersen 24
Bruun, Agnethe 24, Christian, R. C. H. 15, 19, 21
„ Christianus 15, Jørgen, H. 24
„ Sophia Hedewig Nicolaisdatter 24
Caspergaard, Anna Clausdatter 19 flg, Claus Jensen 20
Christiern III, Konge af Danmark 12
Christian(i), Friedrich, R. 17
Clasen, Hans, H. 25
Clausen, Gerhard 21, Johann 22, Peter, H. 24
„ Sophia Maria 22
Clementz, Tønnies 21
Dethlefs, Catharina 25
Dethlefsen, Hans 18, Johann Diederich, R. 18
Dolch, Anna Barbara 22, 25, Franciscus 25
„ Joachim Georg, S. 22, 25

- Dorothea, Dansk Dronning 12
" g. Clementz & Hempingius 21, g. Witte 14
Engeborch, g. Slüter & Thorsen 15
Eriksen, Hieronymus 21
Fabricius, Mariche Petersdatter 24
Flemming, Johann Hinrich, K. 22
Flensborg, Johannes Thomsen, se Thomsen
Friedrichsdatter, Eleonore 17, 20
Goldsmidt, Claus Nordmann 20
Gorrisen, Cæcilia 23
Griffenfeldt 20
Grünfeld, Overlærer 27
Hammerich, Christian 21
Hansdatter, Birtha 22
Hansen, Christian 17, Claus 25, Dorothea Sophia 17
" Hans 17, Hans Peter, S. 27, Peter 27
" Rasmus 24, Sophia Catharina 27
Hempingius, Joachim, K. 21
Hieronymusdatter, Magdalene 21
Hoffmann, Christine Margrethe 22, 25, Franciscus, S. 25
Holst, Mette Joachimsdatter 20
Hvid, Niels, se Witte
Hönicka, August Günther. K. 22, 25
Jacobsdatter, Anna Augusta 17, Anna Maria 17
Jensdatter, Anna 20
Jensen, Jacob 17, Jørgen 23
Jessen, Helena 19
Juhl, Jacob 23, Jacob Jørgensen 23, Valentin, K. 23
Jørgensen, Hans, H. 23
Kalisch, Dorothea Charlotte 18, Reimer Dietrich von 18
Karberg, Anna Margrethe 18, Helena Maria 23
Karstensdatter, Freuweke 20
Kellmer, Maria Margrethe 23
Klein, Meiken 27
Knurr, Christian, C. 19
Knutzen, Nis 20
Knölcke, Christian 22, Christopher, K. 22
Krag, Johannes Hansen 17
Krüger, Georg Joachim 25, Johann Jacob, S. 25
" Nicolai 25

- Kuchenmutter, Karen 21, Martin, se Küchelmoder
Küchelmoder, Martin, R. 16
Lange, Jacob Hermansen 14, Jens 23, Lorenz 23
Lorentzdatter, Kirstine 22
Lorentzen, (Lorenzen), Carsten 19, Claus, C. 19
 " Dorothea Sophia 17, Frederik 24
 " Hans 22, Johannes 17, Lorentz 17
 " Margaretha 17, 18, Nis 23, Peter, R. 17
 " Peter 17, Peter 17, Peter, se Boysen
 " Sidsel 23
Lund, Johann Jørgensen 14, Jørgen Jensen 19
 " Mariche 16, Salome Jørgensdatter 19
Lundius, Ove Jensen 14
Lütke, Rebslager 15
Lütkesdatter, g. Brand 15
Madsen, Johannes 19
Margaretha, g. Hoffmann 25, g. Stresow 15
Matzen, Cæcilia 23, Mathias 23
Michelsen, Anna 19
Monrad, Dorothea Johannesdatter 24
 " Johannes Davidsen 21, 24
 " Johannes Johansen, K. 21
Møller, Margrethe 18
Nicolai, Peter, se Clausen, Samuel, C. 19
Nielsen, Michael 19, Morten 25, Peter 19
Nisdatter, Anna 20
Nissen, Christian Friedrich 27, Ingeborg 20
 " Lorenz, S. 23, 25, Lorenz Andreas 23
 " Peter 23, Søncke, K. 23
Nordmann, Christian, C. 20
Oeding, Friedrich Maximilian, R. 18
Oldenburg, Anna Elisabeth 18
Pedersen, Claus
Petersdatter, Maria (Maricke) 25
Petersen, Catharina Maria 18, Claus 24, Jens 27
 " Johannes, R. 17, Johannes 25
 " Jørgen Conradsen 17
 " Katharina Dorothea 27, Nis 20
Petræus, Niels 25
Pfundel, Maria Elisabeth 18, Otto Christian Elieser, R. 18

- Pfündel, Wolfgang Heinrich 18
Plate, Peter Petersen 16
Rasmusdatter, Karen 23
Reuter, Eva Elisabeth 20
Richelsen, Anna Maria Amalia 27, Mikael Friedrich 27
Røper, Eleonore 17
Sachmann, Margaretha Catharina 22
Sagittarius, Hans, se Jørgensen
Samuelsdatter, Dorothea 19
Schele, Henricus, H. 24
Schlachter, Jacob 20
Schmidt, Anna Marie Christensen 19
„ Christen Christensen 19
Schultz, Agnethe 25
Schumacher, Wilhelm Heinrich 20
Simonsen, Anna Cathrine 27
Slüter, Hans 15, Johannes, R. 15, Jørgen 15
Sommerschild, Maria Christina 18
Sophia, g. Caspergaard 20
Spiller, Zacharias, K. 22
Stender, Johannes 18, Michael 18
Stresow, Jacob, R. 15, 21
Thale, g. Petersen 20
Thomsen, Anna Maria 23, Christina 18, Johannes 18
Thorsen, Johannes 15
Tüchsen, Anne 18
Vaget, Anna Johannesdatter 21, 24
Valentiner, Margaretha Dorothea 23
Vette, Anna Eleonora 20, Eberhard Jacobsen 17, 20
„ Engeburg Catharina 21, Jacob 20
„ Jacob Eberhardsen 20
Widing, Salome, se Witte
Witte, Catharina 14, Johannes 14, Niels, R. 14, 15
„ Salome Zachariasdatter 19.
-

Meddelelser

om

Skoleaaret

1930-31

Indholdstortegnelse:

<i>Forskellige Oplysninger</i>	<i>Side</i> 35
<i>Skolenævn</i>	" 40
<i>Eksaminer</i>	" 41
<i>Eleverne</i>	" 45
<i>Lærerne</i>	" 53
<i>Fag- og Timefordeling</i>	" 55
<i>Arbejdet i det forløbne Skoleaar</i>	" 56
<i>Af Skolens Dagbog</i>	" 69
<i>Stipendier og Flidsbelønninger</i>	" 75
<i>Gaver</i>	" 76
<i>Udtog af Skolens Regnskab</i>	" 77
<i>Af Skolens Ordensregler</i>	" 79

Forskellige Oplysninger.

Skolens Plan.

Sønderborg Statsskole har Fællesundervisning for Drengene og Piger og bestaar af en Mellemskole (4 Klasser), en Realklasse og et Gymnasium med nysproglig og matematisk-naturvidenskabelig Linie (3 Klasser).

Hjemmene gøres opmærksomme paa, at Læseplanen for Mellemskolen endnu stadig er lagt saaledes, at de 4 Mellemskoleklasser tilsammen danner et sluttet Hele, og at Elever, der forlader Skolen uden at have gennemgaaet alle fire Klasser, paa flere ikke uvæsentlige Punkter vil have Huller i deres Kundskaber.

Optagelse.

1. Indmeldelsen af Elever til et nyt Skoleaar sker regelmæssigt i Løbet af Maj Maaned ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Rektor. Oplysninger om Fordringer ved Optagelse faas paa Skolen.

Med Indmeldelsen maa følge ¹⁾ Fødsels- eller Daabsattest, ²⁾ Koppeattest og ³⁾ Vidnesbyrd om tidligere Skolegang.

2. Optagelse finder regelmæssigt kun Sted ved Begyndelsen af et nyt Skoleaar. Dog kan Rektor bevilge Undtagelse fra denne Regel.

Den almindelige Optagelsesprøve afholdes i de sidste Dage af Juni. Til Prøven skal medbringes a) Skrivematerialer, b) de i sidste Aar benyttede Lærebøger, Stile- og Opgavebøger samt Karakter- eller Vidnesbyrdbøger.

4. Optagelse i en af Mellemskolens højere Klasser kan, saafremt der er Plads, finde Sted efter en bestaaet Optagelsesprøve. Privat forberedte Elever, som optages i 4. Mellemskoleklasse, vil som Regel til Mellemskoleeksamen komme til at opgive hele det i Mellemskolen læste Pensum i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære.

5. I Realklassen kan kun optages Elever, som har bestaaet Mellemskoleeksamen med et Eksamensresultat af mindst 4,5. Dog har saadanne Elever ikke Krav paa Optagelse (eller Opflytning), men Skolen har Ret til at træffe Afgørelse derom i hvert enkelt Tilfælde.

Optagelse i Realklassen i Skoleaarets Løb kan kun ske med Ministeriets Tilladelse.

6. I I. Gymnasieklasse kan kun optages Elever, som ved Mellemskoleeksamen har opnaaet mindst 5,67 som Eksamensresultat og tillige mindst 5,67 som Gennemsnit af samtlige Karakterer i Fagene dansk Stil og (alt efter som Eleven skal gaa ad den nysproglige eller den mat.-naturv. Linie) Engelsk og Tysk (den nyspr. Linie) eller Matematik og Naturlære (den mat. Linie).

Elever, der opfylder disse Betingelser, har dog ikke Krav paa Optagelse i I. G. Skolen har i hvert enkelt Tilfælde Ret til at afgøre for sine egne Elevers Vedkommende, hvorvidt den vil opflytte dem, og for andres Vedkommende, hvorvidt den vil underkaste dem en Prøve i alle eller enkelte Fag.

Elever, der uden Mellemskoleeksamen ønsker Optagelse i I. G. maa underkaste sig en Optagelsesprøve af tilsvarende Omfang, hvorom Oplysning kan faas hos Skolens Rektor. Indmeldelse til denne Prøve maa ske inden 1. Maj.

7. Optagelse i II. og III. Gymnasieklasse kan kun finde Sted med Ministeriets Tilladelse, som i Almindelighed ikke vil blive givet, medmindre vedkommende Elev medbringer Oprykningsbevis fra en anden eksamensberettiget Skole.

Udmeldelse

sker ved skriftlig eller mundtlig Meddelelse til Rektor

fra Elevens Forældre eller Værge; den kan ikke ske gennem Eleven selv.

Skoleafgiften.

Undervisningen er vederlagsfri for Elever, hvis Forsørgeres Skatteindtægt ikke overstiger 4000 Kr. Har den skattepligtige Indtægt ligget mellem 4050 og 5000 Kr., betales for en Elev i Mellemskolen 3 Kr. maanedlig og for en Elev i Gymnasiet eller Realklassen 4 Kr. maanedlig. For hver 1000 Kr., Skatteindtægten har været større, stiger Skoleafgiften med 1 Kr. maanedlig indtil 14 Kr. i Mellemskolen og 16 Kr. i Gymnasiet og Realklassen.

Hvis imidlertid Forsørgeren har mere end eet Barn, som er under 15 Aar, eller som er ældre, men nyder Undervisning i en offentlig højere Almenskole, nedsættes Skatteindtægten med 1000 Kr. for hvert af saadanne Børn udover det første; dog kan ingen Skatteindtægt over 5000 derved bringes ned under 4050. Det efter disse Fradrag tilbageblivende Beløb er da den afgiftspligtige Indkomst.

Forsørgere, hvis afgiftspligtige Indtægt ved Børnefradragene er nedbragt til Skalaens laveste Indtægts-trin, svarer kun Afgift for 1 Elev; paa det næstlaveste Trin svares Afgiften kun for 1 ste og 2 det Barn og saaledes videre. For de øvrige skolesøgende Børn bortfalder Afgiften fuldstændig.

De til Eksaminerne knyttede Retsvirkninger.

Med de nedenfor nævnte Indskrænkninger har enhver, der har bestaaet Studentereksamen, Adgang til at indstille sig til de forskellige Universitets-eksaminer.

Studenter af den nysproglige Linie, der vil indstille sig til teologisk Embedseksamen, maa underkaste sig en Tillægsprøve i Græsk ved Universitetet, Studenter af den matematisk-naturvidenskabelige Linie tillige en Tillægsprøve i Latin.

Studenter af den matematisk-naturvidenskabelige Linie, der vil indstille sig til lægevidenskabelig Em-

bedseksamen, maa enten have bestaaet Mellemskoleeksamens Latinprøve eller underkaste sig den for Optagelse i Gymnasiets sproglige Liniers 1ste Klasse foreskevne Latinprøve.

For Studenter, der vil indstille sig til den fuldstændige juridiske Embedseksamen, vil Mellemskolens Latinundervisning ikke være tilstrækkelig.

Studenter af den matematisk-naturvidenskabelige Linie har, naar Eksamen er bestaaet med en vis Minimumskvotient i de matematiske Fag, Ret til uden Tillægsprøve at indtræde som studerende ved den polytekniske Læreanstalt, hvorimod Studenter af de sproglige Linier forinden maa have bestaaet Anstaltens Adgangseksamen.

Til Officerskolen kræves en særlig Adgangsprøve, hvor Studenter kan nøjes med at aflægge Prøve i enkelte Fag, medens Realeksamen ingen Lempelse giver.

Realeksamen giver Adgang til at indstille sig til juridisk Eksamen for ustuderede, og, dersom den er bestaaet med alle 3 fremmede Sprog og (foruden praktisk Regning og Matematik) med Geometri, til at indstille sig til Adgangseksamen til den polytekniske Læreanstalt. Til at indstille sig til den farmaceutiske Medhjælpereksamen og til at indmelde sig paa Tandlægeskolen kræves Realeksamen bestaaet med Engelsk, Tysk, Fransk, Latin samt praktisk Regning og Matematik. Dog vil Elever med Studentereksamen have Fortrin.

Realeksamen forlanges ved Ansættelse i Told-, Telegraf-, Post- og Jernbanevæsenet samt den kongelige grønlandske Handel og er endvidere Betingelse for Optagelse som Land- eller Havebrugselev paa Landbohøjskolen; for Optagelse paa denne som Landinspektør-, Veterinær-, eller Skovbrugselev kræves derimod enten Studentereksamen eller en særlig Adgangsprøve ved Højskolen.

Mellemskoleeksamen er Betingelse for — men giver ikke Ret til — Optagelse i Realklassen og Gymnasiets første Klasse.

Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation har udtalt, at for det store Antal unge Mennesker, af hvem man vel forlanger et vist Kendskab til flere Skolefag, end Folkeskolen byder, men for hvem samtidig en nogenlunde tidlig Indtræden i praktisk Virksomhed har overvejende Betydning, vil man foretrække Mellemskoleeksamen.

Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk har udtalt, at Mellemskoleeksamen synes at være en for Haandværkets og Industriens Lærlinge velafpasset Prøve, og man nærer det Haab, at man i Haandværk og Industri mere og mere vil virke hen til, at disse Fags Lærlinge møder med Mellemskoleeksamens Kundskaber.

Konfirmationsforberedelsen.

Forældrenes Opmærksomhed henledes paa, at 3. Mellemskoleklasse af Hensyn til Elevernes Skolearbejde er den heldigste Klasse for deres Konfirmationsforberedelse.

Smitsomme Sygdomme.

Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder Skarlagensfeber, Difteri, tyfoid Feber eller anden farlig smitsom Sygdom, skal Skolen af den behandlende Læge underrettes derom. Et Barn, der selv har været angrebet af Sygdommen, maa ikke søge Skolen, førend det kan medbringe Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte. Ved Difteri bør denne Lægeattest oplyse, om der er forløbet 3 Uger, efter at Belæggningerne er svundne; hvis ikke, maa det ved bakteriologisk Undersøgelse være godtgjort, at der ikke kan paavises Difteribaciller.

Raske Børn fra Hjem, i hvilke Difteri eller Skarlagensfeber er optraadt, maa ikke søge Skolen, førend det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 8 Dage, efter at den syge er bleven forsvareligt isoleret, og Desinfektion er foretaget. Ved Skarlagensfeber skal Lægeattesten desuden bevidne, at der ikke foreligger mistænkelige Svælgtilfælde.

Børn, der lider af Mæslinger, maa ikke modtages paa Skolen før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse, og Børn, der lider af Kighoste, ikke før 4 Uger efter det konvulsive Stadiums Begyndelse. Børn med smitsom Øjenbetændelse eller smitsomme Hudsygdomme maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaet, eller Lægen erklærer dem for smittefri.

Ferier og Fridage.

Efteraarsferie en Uge i Midten af Oktober. Juleferie 14 Dage fra 23. December (medregnet). Paaskeferie fra Onsdag før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (begge Dage medregnet). Pinseferie to Søndage i Forbindelse med to Helligdage. Sommerferie i Aar 1. Juli—16. August (begge Dage medregnet).

Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdag og Valdemarsdag (Genforeningsdagen) er Fridage.

Skolenævn og Forældremøde.

I November 1930 blev der valgt et nyt Skolenævn, som kom til at bestaa af følgende Forældrerepræsentanter:

Provst Biering, Sønderborg,
Førstelærer Lassen, Hørup,
Arkitekt Mundt, Sønderborg,
Mejeribestyrer Callesen, Ullerup,

og som Suppleanter:

Kaptajn Troels-Smith, Sønderborg,
Gaardejer Bladt, Stensgaard,
Malermester Leimand, Sønderborg,
Førstelærer Berggren, Nybøl.

Af Skoleraadet blev som Medlemmer af Skole-nævnet valgt:

Adjunkt Frøken Gregersen

[Suppleant: Adjunkt Frk. Roed-Müller],

Lektor H. M. Jensen

[Suppleant: Lektor Sigtryggsson].

Den 23. Marts 1931 blev der afholdt Forældre-møde i Skolens Festsal. Der var mødt ca. 150 Del-tagere. Rektor West holdt Foredrag om de for-skellige Skoleordninger med særligt Henblik paa den nye Betænkning angaaende en Nyordning af det højere Skolevæsen. Derefter Kaffebord og derpaa livlig Diskussion i Tilknytning til Foredraget. Til sidst kom nogle Meddelelser fra Rektor: Indsamlingen til Stipendiefondet var nu naaet op over 5000 Kr., hvoraf ca. 4700 Kr. var indbetalt. Forældrene op-fordredes til yderligere at støtte denne gode Sag. — For Fremtiden vilde Badningen være et obligatorisk Led af Gymnastikundervisningen, naar ikke Sygdom foreligger.

Eksaminer.

Beskikkede Censorer var:

Ved de skriftlige Prøver:

Danske Stile: Lektor Asmund og Lektor Paludan-Müller (III), Rektor Mogensen og Lektor Frk. Noack (R), Adjunkt Bohn (M). Engelske Stile: Lektorerne Skovgaard og Bredsdorff. Tyske Stile: Undervisningsinspektør Dr. Højberg Christensen og Rektor Dietrich Petersen (III), Cand. mag. Teinnæs og Rektor Dietrich Petersen (R). Matematiske Opgaver: Lektorerne Josefsen og V. Madsen (III), Inspektør H. Jepsen og Lektor Høst (R), Lektor Torsting (M).

Ved de mundtlige Prøver:

Lektor Dr. Cortsen (Tysk i III og M), Lektor Svan-holt (Fransk i III), Lektor Paul Jørgensen (Fysik og Kemi III mn.), Lærer Aksel Bjerre (Fysik i R), Ad-junkt C. C. Andersen (Matematik i III mn. og ns.),

Lektor Dr. Galster (Dansk i III), Adjunkt Reumert (Naturfag III mn. og ns.).

Desuden viste følgende Skolen den Venlighed at fungere som Censorer:

Lærerinde ved Sønderborg kommunale Skolevæsen Frk. Biering, Lærer ved Graasten kommunale Mellem- og Realskole cand. theol. Nissen, samt stud. mag. Frode Moesgaard.

Studentereksamen: *)

Den nysproglige Linie:

Andersen, Emma (afd. Postbud, Frydendal pr. Ragebøl)	mg	6,74
Christiansen, Irene (Organist)	mg	7,05
Claussen, Gerda (Kaptajn)	mg+	7,18
Grau, Ellen (Redaktør)	mg	6,84
Hansen, Gustav (Lærer, Broager)	mg+	7,25
Henriksen, Ellen (Trafikassistent)	mg÷	6,14
Hjort, Harald (afd. Postmester)	mg	7,01
Iversen, Mogens (Lektor)	mg	7,10
Jacobsen, Max (Agent)	mg+	7,30
Jessen, Hans Henrik (Proprietær, Majbølgaard pr. Hørup)	g+	5,64
Kold-Christensen, Nanna (Dyrlæge, Graasten)	mg+	7,22
Madsen, William (Lærer, Stenderup)	mg	6,68
Matthesen, Matthias (afd. Inspektør ved Elektricitetsværk, Notmark)	mg÷	6,38
Matthiesen, Walter (Dentist)	mg	6,76
Meyer, Heinrich (Møller, Snurom pr. Graasten)	mg+	7,31
Petersen, Ellen Surlykke (Gaardejer, Graasten)	ug÷	7,51
Reber, Wanda (Overlokomotivfører)	mg	6,92
Skov, Gunnar (Fabrikant)	g+	5,91

*) Hvor Elevens Hjemsted ikke er nævnt, er det Sønderborg.

Stachg, Frida (afd. Kreaturhdl., Ulkebøl)	mg	6,77
Tuxen, Christian (Oberst)	mg	6,72
Wind, Meta (fhv. Apoteker)	mg	6,94

Den matematisk-naturvidenskabelige Linie:

Lassen, Nicolaj (Lærer, Hørup)	g	4,97
Lyck, Kresten (Købmand, Avnbøl)	mg	6,78
Nielsen, Georg (Rentier, Guderup)	g	4,87
Nielsen, Jørgen (Musikdirektør, Guderup)	mg	6,94
Schacht, Bruno (Førstelærer, Skodsbøl)	mg÷	6,24

Realeksamen:

Büchmann, Heinrich (Smedemester, Hørup)	g+	5,35
Christensen, Oline (Gartner, Dybbøl)	mg+	7,23
Clausen, Detlef (Førstelærer, Dybbøl)	g+	5,98
Grünert, Paul (Bandagist, Augustenborg)	mg	6,94
Hammelef, Ellen (Ingeniør)	mg	6,90
Hansen, Carl Georg (Overtjener)	mg	6,77
Hansen, Marius (Bygmester)	g+	5,44
Hartmann, Bernhard (afd. Feldwebel)	mg÷	6,16
Jacobsen, Käte (afd. Fabrikant)	mg+	7,39
Jensen, Aage Tang (Handelsrejsende)	mg	6,87
Jessen, Else (Proprietær, Majbølgaard)	g+	5,75
Kaatmann, Hans (Postbud Dybbøl)	mg	7,08
Knudsen, Svend Aage (Agent)	mg÷	6,65
Kümpel, Anton (Kontorassistent)	mg÷	6,60
Madsen, Gerda (Lærer, Stenderup)	mg	7,34
Møller, Inger (Trafikassistent)	mg	6,75
Møller, Jørgen (Baadfører, Høruphav)	mg	6,84
Petersen, Peter (Købmand, Tandslet)	mg÷	6,25
Rudebeck, Henni (Købmand)	mg÷	6,18
Schacht, Erika (Førstelærer, Skodsbøl)	mg	7,07
Schilling, Kurt (Købmand)	mg÷	6,47
Sørensen, Carla (Købmand)	mg	6,83
Terkelsen, Astrid (Købmand)	mg	6,69
Weiss, Wilhelm (Drogist)	mg	6,96
Wind, Helga (fhv. Apoteker)	mg	6,09

Mellemskoleeksamen :

a-Klassen :

Agerley, Hans (Læge Dr. med., Augustenborg)	mg ÷	6,41
Andersen, Christian (Muremester, Egen)	mg +	7,26
Andersen, Hother Paludan (Provst, Ullerup)	mg ÷	6,06
Andresen, Hans (Landmand, Stenderup-Mark)	mg ÷	6,42
Andresen, Jørgen (afd. Gaardejer, Asserballe)	mg ÷	6,33
Bonniksen, Elisabeth (Førstelærer, Ulkebøl)	ug ÷	7,71
Bundesen, Inge (Købmand, Augustenborg)	mg ÷	6,64
Dall, Peter (Karetmager, Kær)	g	5,27
Danielsen, Børge (Strandvagtmester, Høruphav)	mg	7,06
Duus, Marie (Gartner, Tandslet)	mg ÷	6,38
Freytag, Andreas (Købmand, Ertebjerg)	mg +	7,39
Hjort, Holger (afd. Postmester)	mg	6,93
Hollensen, Mathias (Gaardejer, Mølmark)	mg +	7,39
Iversen, Broder Børge (Statsskoviøged, Broager)	ug ÷	7,51
Johannsen, Anna (Arbejder, Vollerup)	mg	7,01
Kjer, Ernst (Købmand)	mg	7,01
Laue, Cecilie (Gaardejer, Mommark)	ug ÷	7,52
Madsen, Jens Ove (fhv. Lærer, Mølmark)	ug ÷	7,62
Madsen Tage (Lærer, Stenderup)	mg	6,84
Nielsen, Else (Overofficiant)	mg	6,76
Pedersen Solveig (Overofficiant)	mg ÷	6,59
Petersen, Anne (Gaardejer, Tandsgaard)	g +	5,36
Petersen, Elly (Førstelærer, Huholt)	mg +	7,22
Rehbeen, Ernst (Overmontør, Tandslet)	mg +	7,42
Rudebeck, Nis Jensen (Hjulmand, Nd. Tandslet)	mg	6,77
Sigtryggsson, Bjarne (Lektor)	mg ÷	6,58
Thomhave, Hans Christensen (Gaardejer, Thomhave)	mg	7,15

b-Klassen :

Bargfeldt, Helga (afd. Ingeniør)	mg ÷	6,40
Bladt, Marie (afd. Landbrugskandidat)	g +	5,48
Bølling, Birthe Henningsen (Maskinmester)	g +	5,85

Callesen, Hans Matthias (Skibsfører) . . .	mg	6,75
Claussen, Flemming (Kaptajn)	mg+	7,45
Claussen, Jørgen (Broder til foregaaende)	mg÷	6,50
Cortsen, Bodil (Politimester)	mg÷	6,58
Damtoft, Svend (Overlærer, Broager) . .	mg	6,88
Eggert, Anne-Lise Neergaard (Sognepræst, Nybøl)	mg	7,15
Fagerlund, Mogens (Telegrafarbejder, Frederikssund)	mg	6,82
Grau, Mogens (Redaktør)	mg	6,78
Gustenhoff, Marie Jessen (Forretningsfører)	g+	5,91
Hansen, Gunhild (Skomagermester)	g+	5,46
Hansen, Helga (afd. Konsul, Købmand) . .	mg÷	6,50
Hansen, Holger (afd. Landmand, Ullerup)	mg÷	6,48
Hansen, Julius (Kontorist, Bro)	mg	6,89
Hartvig, Ingeborg (Fabriksbestyrer) . . .	mg	6,97
Hjort, Steen (Oberstløjtnant)	mg÷	6,13
Jensen, Jørgen (Gaardejer, Ragebøl) . . .	mg	6,82
Jessen, Friedrich (Glarimester, V.-Sottrup)	mg	6,73
Lei, Carl Christian Christensen (Gaardejer, Avnbølgaard)	mg+	7,18
Paulsen, Hans Jacob (Hjulmagermester, V.-Sottrup)	mg÷	6,51
Pedersen, Gerda (Elektriker)	mg+	7,32
Petersen, Hans (Landmand)	mg	6,94
Petersen, Peter (Sognefoged, Ullerup) . .	mg	6,99
Petersen, Richard (Købmand)	mg	6,71
Ravn, Erling (Førstelærer, Skovby) . . .	mg÷	6,41
Stuhr, Harald (Automobilhandler)	g+	5,94

Eleverne.

Den 1. April 1930 var Elevantallet 296. Af disse udgik 26 efter bestaaet Studentereksamen og 25 efter bestaaet Realeksamen.

Med bestaaet Mellemskoleeksamen udmeldtes: Peter Dall, Marie Duus, Anne Petersen, Marie Bladt, Birthe Bølling, Mogens Grau, Marie Gustenhoff, Gunhild Hansen, Holger Hansen, Steen Hjort, Friedrich

Jessen, Carl Christian Lei, Hans Jacob Paulsen, Hans Petersen, Harald Stuhr.

Fra 1. April 1930 til 31. Marts 1931 udgik endvidere: Inga Bennike, Agnete Mørtens, Anne Marie Voigt, Holger Hjort, Martha Nønnen, Tove Bennike, Tage Trantum Jensen, Heinz Jessen, Jørgen Ludvigsen, Erik Bennike, Elisabeth Hjort, Emmy Tang Jensen, Hans Ludvigsen, Harald Reinstrup, Nicolaj Jensen, Poul Christiansen, Lise Reinstrup, Flemming Albrechtsen.

I alt har der været Afgang af 84 Elever.

Ved Skoleaarets Begyndelse og i Aarets Løb er der optaget 52 Elever i 1 M. og 17 i andre Klasser, saa at Elevantallet nu (1. April 1931) er 281.

Hvor Elevens Hjemsted ikke er nævnt, er det Sønderborg.

III. Gymnasieklasse

nysproglig:

- 1 Biering, Elisabeth (Provst)
- 2 Buch, Conrad (Maskinmester, Løgstør)
- 3 Dethlefsen, Jørgen (Portør, Tørsbøl)
- 4 Jespersen, Esther (Muremester, Skive)
- 5 Jespersen, Marie (afd. Gaardejer, Egen Mark)
- 6 Lousen, Helga (Sognepræst, Ketting)
- 7 Nicolaisen, Jørgen (Skrædder, Tandslet)
- 8 Norrie, Gordon (Kaptajn)
- 9 Olesen, Leo Høegh (Lokomotivfører)
- 10 Petersen, Marga (Gaardejer, Dybbøl Snej)
- 11 Paulsen, Marie (Gaardejer, Smørholm)
- 12 Smith, Ellen (Amtsforsvalter)
- 13 Sørensen, Johannes (Købmand)
- 14 Work, Hans Erik (Købmand)

matematisk-naturvidenskabelig:

- 15 Biehl, Friedrich (Købmand)
- 16 Bøwadt, Walter (Grundbogssekretær)
- 17 Jensen, Ellen Klit (Postkontrollør, Randers)
- 18 Mortens, Johannes (afd. Ingeniør, Egersund)
- 19 Nielsen, Erling (Bankdirektør)
- 20 Olesen, Ida (Stationsforstander, Skelde)
- 21 Petersen, Christian Surlykke (Gaardejer, Graasten)

- 22 Rasmussen, Erik (Kontorist)
- 23 Zerahn, Karl (Lokomotivfører)
- 24 Zimmermann, Johann (Blikkenslagermester)

II. Gymnasieklasse

nysproglig:

- 1 Bang, Ole (Købmand, Nykøbing Mors)
- 2 Busk, Karl Heinz (Forretningsfører)
- 3 Carlsen, Christian (Købmand, Augustenborg)
- 4 Danklefsen, Peter (Postbud, Avnbøl)
- 5 Gredsted, Anne Grethe (Dommer, Graasten)
- 6 Ipsen, Ingrid (Overlæge, Dr. med.)
- 7 Jensen, Annelise (Læge, Dr. med., Guderup)
- 8 Jensen, Elisabeth (Sognepræst, Notmark)
- 9 Karnov, Erik (Oversættelseslærer)
- 10 Kjer, Gerhard (Købmand)
- 11 Leschly, Kathleen (Overlæge, Dr. med.)
- 12 Neergaard-Møller, Christine (Generalkonsul, Flensborg)
- 13 Petersen, Albert (Lærer, Asserballe)
- 14 Scheel Karen Margrethe (afd. Købmand, Graasten)
- 15 Thorsen, Ellen (Læge, Dr. med.)
- 16 Vinten, Christian (Overlærer, Augustenborg)

matematisk-naturvidenskabelig:

- 1 Geiken, Cornelius (afd. Sadelmagermester, Ringenæs)
- 2 Hansen, Jørgen (Møller, V.-Sottrup)
- 3 Lester, Marie Luise (Læge, Dr. med.)
- 4 Møller, Christian (afd. Bagermester, Kløvtoft)
- 5 Nielsen, Ingeborg (Postkontrollør)
- 6 Olsen, Hans (Lokomotivfyrbøder, Padborg)
- 7 Pedersen, Oskar (Elektrotekniker)
- 8 Pedersen, Hans Jørgen Høyer (Overportør, Padborg)
- 9 Pedersen, Hans Jørgen (Overportør, Skelde)

I. Gymnasieklasse

nysproglig:

- 1 Andersen, Elisabeth ^{25/7} 14 (Overtoldbetjent, Kollund)
- 2 Bonnicksen, Elisabeth Charlotte (Førstelærer, Ulkebøl)
- 3 Bundesen, Inge (Købmand, Augustenborg)
- 4 Freytag, Andreas (Købmand, Ertebjerg)
- 5 Johannsen, Anna (Arbejder, Vollerup)
- 6 Kjer, Ernst (Broder til Nr. 10 i II)
- 7 Madsen, Jens Ove (fhv. Lærer, Mølmark)
- 8 Petersen, Elly (Førstelærer, Huholt)
- 9 Petersen, Hans (Landmand, Dyndved)
- 10 Petersen, Richard (Kornhandler)
- 11 Rehbein, Ernst (Montør, Tandslet)

- 12 Sigtryggsson, Bjarne (Lektor)
- 13 Storgaard, Jørgen ^{18/1} 1915 (Arrestforvarer)
- 14 Waagepetersen, Connie ^{20/5} 1915 (Oberstløjtnant)

matematisk-naturvidenskabelig:

- 15 Claussen, Flemming (Kaptajn)
- 16 Claussen, Jørgen (Broder til foregaaende)
- 17 Damtoft, Svend (Overlærer, Broager)
- 18 Geiken, Peter ^{20/1} 1914 (Broder t. Nr. 1 Ilmn.)
- 19 Hollensen, Mathias (Gaardejer, Mølmark)
- 20 Iversen, Broder (Statsskovfoged, Broager)
- 21 Karberg, Andreas ^{2/6} 1914 (Amtmand, Ringkøbing)
- 22 Thomhave, Hans Christensen (Gaardejer, Thomhave)

Realklassen.

- 1 Agerley, Hans (Læge, Dr. med. Augustenborg),
- 2 Andersen, Christian (Murermester, Egen)
- 3 Andersen, Høther Paludan (Provst, Ullerup)
- 4 Andresen, Hans (Landmand, Stenderup Mark)
- 5 Andresen, Jørgen (afd. Gaardejer, Asserballe)
- 6 Bargfeldt, Helga (afd. Ingeniør)
- 7 Callesen, Hans (Skibsfører)
- 8 Coertsen, Bodil (Politimester)
- 9 Danielsen, Børge (Strandvagtimester, Høruphav)
- 10 Eggert, Anna Lise (Sognepræst, Nybøl)
- 11 Fagerlund, Mogens (Telegrafarbejder, Frederikssund)
- 12 Hansen, Helga (afd. Konsul, Købmand)
- 13 Hansen, Julius (Kontorist, Stenderup)
- 14 Hartvig, Ingeborg (Fabriksbestyrer)
- 15 Jensen, Jørgen (Gaardejer, Vester-Sottrup)
- 16 Laue, Cecilie (Gaardejer, Mømmark)
- 17 Madsen, Tage (Lærer, Stenderup)
- 18 Nielsen, Else (Overofficiant)
- 19 Pedersen, Gerda (Elektrotekniker)
- 20 Pedersen, Solveig (Overofficiant)
- 21 Petersen, Peter (Sognefoged, Ullerup)
- 22 Ravn, Erling (Førstelærer, Skovby)
- 23 Rudebeck, Nis (Hjulmand, Nd Tandslet)

4. Mellemskoleklasse a.

- 1 Becker, Carl Rudolf (Musiker)
- 2 Borch, Ulla (fhv. Godsbestyrer)
- 3 Bunde, Rolf (Købmand)
- 4 Bøwadt, Kurt (Broder til Nr. Nr. 16 i III)
- 5 Eriksen, Elisabet (Sognepræst, Asserballe)
- 6 Hansen, Maria (Mejeribestyrer, Dybbøl)
- 7 Jensen, Axel (Ingeniør)
- 8 Jensen, Helga (S. t. Nr. 7 i IIIs)

- 9 Jensen, Inger (Regimentsmusiker af 1. Grad)
- 10 Jürgensen, Walter (Toldklarerer)
- 11 Jäger, Marius (Arbejder, Ullerup)
- 12 Lawaetz, Ilse (Musikhandler)
- 13 Leimand, Ingeborg (Malermeister)
- 14 Mørup, Astrid (Restauratør, Katrinelund)
- 15 Nissen, Marie (Landmand, Augustenborg)
- 16 Ravn, Jens Terkild (Købmand, Ullerup)
- 17 Schmidt, Erich Peter (Kaptajn)
- 18 Smith, Georg (Br. t. Nr. 12 i III)
- 19 Sorgenfrei, Theodor (Smedemester, Avnbøl)
- 20 Thordsen, Ingeborg (S. t. Nr. 15 i II ns)
- 21 Weiss, Hans (Drogist)
- 22 Zimmermann, Hans Peter (Borgmester, Augustenborg)

4. Mellemskoleklasse b.

- 1 Andersen, Christen (afd. Landmand, Majbøl)
- 2 Andersen, Inger (Lektor)
- 3 Bladt, Peter (Gaardejer, Skovby)
- 4 Blom, Kathrine (Gartner, Sundsmark)
- 5 Christesen, Fritz (Jernbaneportør, Ragebøl)
- 6 Jensen, Mogens (Overportør, Holbøl St.)
- 7 Johnsen, Martha (Maskinhandler)
- 8 Jungersen, Frederik (afd. Læge, V. Sottrup)
- 9 Jørgensen, Jørgen (Købmand)
- 10 Laustsen, Orla (Baneformand, Tørsbøl)
- 11 Lawaetz, Ilse (Landmand, Sundsmark)
- 12 Leschly, Inge (Søster t. Nr. 11 i II ns)
- 13 Lester, Günter (Br. t. Nr. 3 i II mn)
- 14 Livoni, Betty (Hønseriejer, Sundsmark)
- 15 Lyck, Anker (Bankdirektør)
- 16 Mathiesen, Peter $11/2$ 1917 (Undermester)
- 17 Petersen, Knud (Forretningsbud)
- 18 Rasmussen, Anna (Toldbetjent)
- 19 Reimers, Karl (Telegrafkontrollør)
- 20 Ørsted-Petersen, Hjalmar (Kaptajn i Grænsegendarmeriet)

3. Mellemskoleklasse a.

- 1 Bjarrum, Børge $17/8$ 1916 (Toldkontrollør)
- 2 Bladt, Lydia (Gaardejer, Tandslet)
- 3 Brock, Marie (Købmand)
- 4 Clausen, Ruth (Overmejerist)
- 5 Duus, Chresten (Gartner, Tandslet)
- 6 Evald, Marie (Dr. med. dent.)
- 7 Hansen, William (Kriminalbetjent)
- 8 Ipsen, Niels (Br. t. Nr. 6 i II ns)
- 9 Jungersen, Grethe (Søster til Nr. 8 i 4 b)
- 10 Jørgensen, Christian (Gaardejer, Tandslet)

- 11 Knudsen, Kaj (Overportør, Kliplev)
- 12 Kumpel, Nicolai (Kontorassistent)
- 13 Lausen, Margrethe ²³/₇ 1915 (Slagtermester, Kegnæs)
- 14 Lawaetz, Theodor (afd. Ingeniør)
- 15 Mundt, Karen (Arkitekt)
- 16 Nissen, Alice (Købmand)
- 17 Rützou, Margrethe (fhv. Landinspektør)
- 18 Schrøder, Poul (Lokomotivfører)
- 19 Schumann, Marie ²¹/₄ 1916 (Skibsmægler, Egernsund)
- 20 Sigtryggsson, Lise (Søster til Nr 12 i 1)
- 21 Thygesen, Christian (Vandværksbestyrer)
- 22 Troels-Smith, Svend (Kaptajn)
- 23 Werchmeister, Finn (afd. Ingeniør)
- 24 Wilkens, Kurt (Kaptajn)

3. Mellemskoleklasse b.

- 1 Böse, Elisabeth (Tømmerhandler, Broager)
- 2 Callesen, Sophie (Mejeribestyrer, Ullerup)
- 3 Carstensen, Anne (Gæstgiver)
- 4 Christensen, Marie (Lærer)
- 5 Egholm, Jes (Ingeniør)
- 6 Eriksen, Dorothea (S. t. Nr. 5 i 4 a)
- 7 Erdland, Annemarie (afd. Sporskifter)
- 8 Grevsen, Astrid (Lærer, Mommark)
- 9 Hansen, Albert (Dr. med. dent)
- 10 Hansen, Chresten (Mejeribestyrer)
- 11 Hansen, Hans (Kreaturhandler, Ulkebøl)
- 12 Hjelmar, Alice ¹⁰/₈ 1917 (Forretningsfører)
- 13 Jensen, Aage Bo (Lektor)
- 14 Jensen-Fangel, Aage (Mejeribestyrer, Ketting)
- 15 Johannessen, Else (Direktør)
- 16 Juhl, Mogens (Apoteker)
- 17 Jørgensen, Grete (Postmester, Tandslet)
- 18 Kaarsbøl, Inga ¹⁰/₈ 1917 (Togfører)
- 19 Kappel, Kjeld (Forretningsfører)
- 20 Livoni, Werner (Br. t. Nr. 14 i 4 b)
- 21 Lorenzen, Jørgen (Gaardejer, Stenderup)
- 22 Martensen, Christian (Kontorchef)
- 23 Nørhald, Edith (Dommerfuldmægtig)
- 24 Poulsen, Viggo Kallager (Proprietær, Ketting)
- 25 Schacht, Asta (Førstelærer, Skodsbøl)
- 26 Sorgenfrei, Otto (Broder til Nr. 19 i 4 b)

2. Mellemskoleklasse a.

- 1 Berggreen, Georg (Førstelærer, Nybøl)
- 2 Boisen, Harald (Fotograf)
- 3 Christensen, Eva (Gaardforpagter, Asserballe)
- 4 Christensen, Herbert (Teglværksejer, Tornskov)

- 5 Dirksen, Hjalmar (Læge, Broager)
- 6 Fjelking, Esther $\frac{26}{6}$ 1918 (Førtelærer, Havnbjerg)
- 7 Hansen, Anker (Br. t. Nr. 12 i R)
- 8 Hansen, Hans Reinhold (Lærer, Broager)
- 9 Hansen, Holger (Mekaniker, Dybbølbjerg)
- 10 Hollensen, Frede (Købmand)
- 11 Iversen, Jørgen (Gaardejer, Sarup)
- 12 Jacobsen, Helge (Bankbestyrer)
- 13 Jørgensen, Ingeborg $\frac{2}{8}$ 1916 (afd. Landmand, Notmark)
- 14 Lawaetz, Anna Helene (Søster til Nr. 11 i 4 b)
- 15 Lawaetz, Carl Heinrich (Broder til Nr. 11 i 4 b)
- 16 Lyck, Asmus (Købmand, Dybbøl)
- 17 Meister, Erhardt (afd. Feldwebel, Broager)
- 18 Nissen, Erika (Søster til Nr. 15 i 4 a)
- 19 Nissen, Sophie (Søster til Nr. 15 i 4 a)
- 20 Olsen, Kristian Müller (Købmand, Broager Mølle)
- 21 Petersen, Harry (Tømrer, Ulkebøl Sogn)
- 22 Sandager, Gretchen $\frac{27}{6}$ 1917 (Teglmester, Toft)
- 23 Schacht, Marga (Søster til Nr. 25 i 3 b)

2. Mellemskoleklasse b.

- 1 Andersen, Karl Werner (Amtstuefuldmægtig)
- 2 Busch, Hans $\frac{1}{3}$ 1916 (afd. Landpostbud, Vester-Sottrup)
- 3 Bøwadt, Annelise (Søster til Nr. 16 i III og 4 i 4 a)
- 4 Carstensen, Diedrik $\frac{17}{8}$ 1917 (afd. Slagterm., V. Sottrup)
- 5 Grand, Erik (Førstelærer, Avnbøl)
- 6 Hansen, Hans (Snedkermester)
- 7 Iversen, Børge (Maskinmester)
- 8 Jacobsen, Christine (Gaardejer, Hørup)
- 9 Jensen, Anna Kathrine (Søster til Nr 6 i 4 b)
- 10 Jensen, Olaf (Broder til Nr. 9 i 4 a)
- 11 Kaad, Hans Aage (Købmand)
- 12 Kjølseth, Marie (Glarimester)
- 13 Larsen, Elfriede $\frac{14}{5}$ 1917 (Førstelærer Larsen, Hørup)
- 14 Livoni, Carl (Broder til Nr. 14 i 4 b og 20 i 3 b)
- 15 Lyck, Harald (Købmand, Avnbøl)
- 16 Nielsen, Jørgen (Bagermester, Ulkebøl)
- 17 Petersen, Jørgen Lange (Hestehandler, Kromom pr Augustbrg)
- 18 Poulsen, Just Kallager (Broder til Nr. 24 i 3 b)
- 19 Rasmussen, Egon (Assistent ved Udskrivningsvæsenet)
- 20 Rasmussen, Iver (Broder til Nr 19)
- 21 Termansen, Johannes (Gaardejer, Vollerup)
- 22 Troels-Smith, Ellen (Søster til Nr. 22 i 3 a)

1 Mellemskoleklasse a.

- 1 Balslev, Grethe $\frac{5}{1}$ 19 (Stedfader: Grundbogsdommer Bill)
- 2 Berggren, Peter $\frac{8}{11}$ 19 (Broder til Nr. 1 i 2 a)
- 3 Bjarrum, Henrik $\frac{18}{3}$ 19 (Broder til Nr. 1 i 3 a)
- 4 Bruhn, Helene $\frac{14}{5}$ 18 (Bankdirektør)

- 5 Busk, Rose Marie $22\frac{1}{12}$ 18 (Søster til Nr. 2 i II ns)
- 6 Freytag, Poul Ernst $11\frac{1}{2}$ 19 (Broder til Nr. 4 i I)
- 7 Hell, Magdalene $30\frac{1}{1}$ 19 (Vognmand, Høruphav)
- 8 Horn, Werner $2\frac{1}{4}$ 18 (Købmand, Broager)
- 9 Jensen, Arne $17\frac{1}{1}$ 19 (Ingeniør)
- 10 Jensen, Ejler Tang $25\frac{5}{5}$ 19 (Handelsrejsende)
- 11 Johannessen, Grethe $3\frac{1}{8}$ 19 (Søster til Nr. 15 i 3b)
- 12 Johannsen, Wiebke $26\frac{3}{3}$ 19 (Guldsmedemester)
- 13 Jørgensen, Anne $26\frac{7}{7}$ 19 (Murer, Ormstoft)
- 14 Kaarsbøl, Annelise $23\frac{1}{11}$ 19 (Søster til Nr. 18 i 3b)
- 15 Karnov, Hans Henning $27\frac{1}{4}$ 19 (Broder til Nr. 9 i II ns)
- 16 Larsen, Carl Ejnar $10\frac{1}{4}$ 18 (Gendarmerivagtmester)
- 17 Madsen, Eigil Gjedde $19\frac{3}{3}$ 19 (Trafikkontrollør)
- 18 Møller, Svenning $4\frac{1}{4}$ 20 (Trafikassistent)
- 19 Nørhald, Henning $27\frac{1}{9}$ 18 (Broder til Nr. 23 i 3b)
- 20 Petersen, Edith $18\frac{1}{9}$ 18 (Depotindehaver)
- 21 Petersen, Harald $14\frac{1}{4}$ 19 (Bøssesmager)
- 22 Petersen, Svend $23\frac{5}{5}$ 19 (Broder til Nr. 17 i 4b)
- 23 Phillipsen, Peter $11\frac{1}{2}$ 19 (Parcellist, Nybøl)
- 24 Ørregaard, Gutte $1\frac{1}{3}$ 19 (Kriminalbetjent)

1 Mellemskoleklasse b.

- 1 Christensen, Jens $13\frac{1}{9}$ 19 (Maskinsmed, Sundsmark)
- 2 Clausen, Henny $26\frac{2}{2}$ 18 (Lærer, Kegnæs)
- 3 Damgaard, Astrid $14\frac{1}{5}$ 19 (Overpakmester)
- 4 Eriksen, Ingeborg $5\frac{1}{3}$ 19 (Søster til Nr. 5 i 4a og Nr. 6 i 3b)
- 5 Gundorf, Alfred $17\frac{1}{9}$ 19 (Officiant)
- 6 Hansen, Else Søding $1\frac{1}{4}$ 19 (Overtjener)
- 7 Hansen, Erik Trolle $26\frac{1}{4}$ 19 (Direktør)
- 8 Hansen, Margot $20\frac{3}{3}$ 19 (Søster til Nr. 9 i 3b)
- 9 Jacobsen, Agathe $9\frac{1}{4}$ 19 (Købmand)
- 10 Jacobsen, Carl $16\frac{1}{11}$ 18 (Bogholder)
- 11 Jacobsen, Peter $7\frac{1}{7}$ 18 (Købmand, Sundsmark)
- 12 Jensen, Knud Bo $6\frac{1}{11}$ 18 (Broder til Nr. 13 i 3b)
- 13 Jungersen, Aase $30\frac{1}{9}$ 18 (Søster til Nr. 9 i 3a)
- 14 Kelsen, Svend $8\frac{1}{3}$ 19 (Smedemester, Dybbøl)
- 15 Lyck, Svend $10\frac{1}{5}$ 19 (Broder til Nr. 15 i 4b)
- 16 Møller, Hans $7\frac{1}{10}$ 18 (Gaardejer, Almstedskov)
- 17 Neumann, Max $3\frac{1}{6}$ 18 (afd. Arbejder)
- 18 Norrie, Sigrid $15\frac{1}{11}$ 18 (Søster til Nr. 8 i III)
- 19 Poulsen, Julius $21\frac{1}{6}$ 18 (Købmand)
- 20 Pløen, Knud $11\frac{1}{3}$ 19 (Officiant)
- 21 Poulsen, Christen Kallager $22\frac{1}{1}$ 18 (Br. t. Nr. 24 i 3b og Nr. 18 i 2b)
- 22 Schmidt, Liselotte $17\frac{1}{5}$ 18 (Sekretær)
- 23 Sørensen, Rose Maria Dantzer $20\frac{1}{6}$ 19 (Apoteker, Augustenborg)
- 24 Thordsen, Hans $15\frac{1}{9}$ 19 (Br. t. Nr. 15 i II ns og Nr. 20 i 4a)
- 25 Tuxen, Vibeke $2\frac{1}{5}$ 19 (Oberst)
- 26 Winther, Hugo $3\frac{1}{4}$ 18 (Kriminalbetjent)

Lærerne.

Under 7. 5. 1930 ansattes Lærer ved Gentofte Skolevæsen Christian Ottosen som Adjunkt fra 1. August s. A. at regne.

Under 19. 5. 1930 meddeltes der Rektor J. M. Hertz Afsked med Pension efter hans derom angivne Ansøgning fra $31/7$ 1930.

Under 16. 6. 1930 blev Rektor Hertz, der i Forvejen var Ridder af Dannebrog, benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under 27. 6. 1930 udnævntes Rektor A. J. West ved Tønder Statsskole til Rektor ved Sønderborg Statsskole fra 1. August s. A. at regne.

Under 30. 7. 1930 udnævntes Lektor Randrup til Rektor for Tønder Statsskole fra 1. August s. A. at regne.

Under 10. 11. 1930 udnævntes Adjunkt ved Roskilde Katedralskole Aage Knudsen til Lektor ved Sønderborg Statsskole fra 1. December s. A. at regne.

Rektor West: Historie III, R og 1a; Oldtidskundskab III og II; Fransk I 15 T.

Lektor Gudme: Dansk III, IIIm, Ra, 2a; Latin i Gymnasiets nysproglige Afdeling og i 4a; Historie 2b 33 T.

Lektor Iversen: Fysik og Kemi IIIIm, IIIm, 4a, 2b; Matematik Im, IIIs, 3a, 2b 35 T.

Lektor Jensen: Engelsk IIIIs, IIIIm, Is, Im, 4b, 3b; Tysk IIs, 3a, 2b 34 T.

Lektor Sigtryggsson: Tysk IIIIs, Is, 4a, 1a; Engelsk IIIm, 3a; Historie I, 4a; Oldtidsk I . 29 T.

Lektor Andersen: Religion i hele Skolen; Latin 4b; Naturhistorie R, 4a, 3a, 1a og b; Skrivning 2a, 1b 35 T.

Lektor Knudsen: Gymnastik med Drengene I, 4, 3, 2; Dansk I, 2b, 1b 29 T.

Adjunkt Adler Lund: Gymnastik med Drengene III, II, 1; Historie II, 4b, 2a, 1b; Dansk 1a 29 T.

<i>Adjunkt Frk. Roed-Müller:</i>	Dansk 4b, 3b; Tysk R, 4b, 2a, 1b; Naturhistorie 4b; Fysik 1b	31 T.
<i>Adjunkt Mehl:</i>	Engelsk IIs, 2a; Fransk III, IIm; Dansk IIs, Rb, 3a	30 T.
<i>Adjunkt Otterstrøm:</i>	Naturfag i Gymnasiet; Geografi R, 4a og b, 3b, 2a; Naturhistorie 3b, 2a og b; Fysik 4b, 3b	34 T.
<i>Adjunkt Ottosen:</i>	Sang i hele Skolen; Matematik R, 4a, 1b; Fysik 1a; Geografi 3a, 2b, 1a og b	34 T.
<i>Adjunkt Frk. Gregersen:</i>	Dansk 4a; Engelsk R, 4a, 2b; Fransk IIs, R; Skrivning 4a+b; Haandarbejde 1a og b	30 T.
<i>Adjunkt Kæstel:</i>	Fysik Im, R, 3a, 2a; Matematik IIIIm, IIm, IIs, Is, 3b	34 T.
<i>Mellemskolelærerinde Frk. Jørgensen:</i>	Tysk 3b; Matematik 4b, 2a, 1a; Tegning i hele Mellemskolen; Skrivning 3a, 1a	34 T.
<i>Mellemskolelærerinde Frk. Maltbæk:</i>	Gymnastik med Piger i hele Skolen; Haandarbejde 4a og b, 3a og b, 2a og b	34 T.
<i>Timelær. Pastor Bang:</i>	Gymnst. R; Historie 3a og b	8 T.

I Løbet af Skoleaaret har cand. mag. Jäger og cand. mag. Lydik Holst gennemgaaet det praktiske pædagogiske Kursus, den første med Lektor Jensen og Lektor Sigtryggsson, den sidste med Adjunkt Kæstel, Lektor Iversen og Adjunkt Ottosen som Vejledere.

Under den ved Lektor Randrups Forflyttelse indtraadte Vakance i Begyndelse af Skoleaaret vikarierede stud. mag. Anders Jørgensen og senere cand. mag. Hemmingsen. Under Adjunkt Frøken Gregersens og Adjunkt Frøken Roed-Müllers Sygdom vikarierede Fru Rektor West, cand. mag. Haldbo og cand. mag. Holst.

Det skriftlige Inspektionsarbejde besørgeres af Lektor Iversen og Lektor Sigtryggsson, Inspektionen i Bygningen af Lektor Jensen og paa Legepladsen af Adjunkt Kæstel. Det særlige Tilsyn med de kvindelige Elver føres af Adjunkt Frk. Roed-Müller. Lektor Sigtryggsson er Skolens Bibliotekar, Lektor Andersen dens Regnskabsfører.

Fag- og Timefordeling.

	III. s. m	II. s.	II. m	I. s. m	R.	4a	4b	3a	3b	2a	2b	1a	1b	Lærert. ugentl.
Religion	1	1	1	1		1	1	2	2	2	2	2	2	18
Dansk	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	58
Engelsk	5	2	5	2	5	2	3	4	4	4	4	5	5	50
Tysk	4	4		4	5	3	3	3	3	3	3	3	6	47
Fransk	4	4	4	4	5									21
Latin	3	4		4		4	4							19
Oldtidskundsk.	1	1	1	1										4
Historie	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	33
Naturfag	2	2	2	3	2	3								14
Geografi					2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Naturhistorie					2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Fysik og Kemi	6		6	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	36
Matematik og Regning	2	6	2	6	6	5	7	7	6	6	5	5	4	73
Drenge Skrivning						1	(1)	1	1		1	1	2	9
Tegning Drenge						1	(1)	1	1	2	2	2	2	11
Kv.Haandarb. Pig.						2	(2)	2	2	2	2	2	2	14
Tilsammen	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Sang	1	(1)	1	(1)	(1)	* 1	* (1)	* 1	* (1)	2	(2)	2	(2)	8
Drenge	4	(4)	4	(4)	(4)	4	(4)	4	(4)	4	(4)	4	(4)	24
Legems- øvelser Piger	3	(3)	3	(3)	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	3	(3)	18
Drenge Ugentlige Klasset. Piger	35	35	35	35	35	35	35	35	35	36	36	36	36	493
	34	34	34	34	34	34	34	34	34	35	35	35	35	

*) Drengene i disse Klasser deltager ikke i Sang, men har i Stedet for Matematik i den Time.

Arbejdet i det forløbne Aar.

Religion.

(Andersen)

I 1—4M. benyttes: Ny Testamente, Hertz's Bibelhistorie for Mellemskolen samt Skolens Sangbog.

1 a og b Bibelhist. til Israels Riges Undergang; de 10 Bud er gennemgaaet; nogle Salmer.

2 a og b Ny Test.'s Bibelhist. til Aposteltiden; 1. og 2. Trosartikel; nogle Salmer.

3 a og b Gl. Test. fra Rigets Deling. Gudstjernen og Kirkeaaet. Ny Test. fra Pinsefesten. 2. og 3. Trosartikel og Fadervor; nogle Salmer.

4 a og b Bjergprædikenen; Sakramenterne; Oldtidens Kirkehistorie samt noget af Middelalderens (Thomsens Lærebog i Kirkehistorie).

I. Middelalderens Kirkehistorie, Sekternes Historie og udvalgte Stykker af ny Test.

II. Reformationens Historie. Hovedtræk af Religionernes Historie, udvalgte Stykker af ny Test. samt lidt Missionshistorie.

III. Danmarks Kirkehistorie i det 19. Aarh. og udvalgte Stykker af ny Testament.

Dansk.

I 1—4M. benyttes til Oplæsning og Genfortælling Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellemskolen. Mehl og Randrup: Dansk Sproglære.

1 a og b (Adler Lund, Knudsen) Læsebog I; nogle Digte er lært udenad. Grammatik: Ordklassernes Hovedformer og Sætningens Hovedled. I 1 a er benyttet Evald Jensen og S. Noesgaard: Øvelsesstykker i Dansk Sproglære. En å to Stile ugentlig.

2a og b (Gudme, Knudsen) Læsebog II. Sproglæren dels i Tilknnytning til Læsebogen, dels efter Mehl og Randrup. En Stil ugentlig.

3a b (Mehl, Frk. Roed-Müller) Læsebog II og III;

Form- og Sætningslæren gennemgaaet i Hovedtrække-
ne i Tilknytning til Mehl og Randrup: Dansk Sprog-
lære. Blicher: Røverstuen. Svensk: Falbe-Hansen
og Keller: Svenske Læsestykker. 1 Stil om Ugen.

4a og b (Frk. Gregersen, Frk. Roed-Müller)
Hostrup: Genboerne. Læsebog III. 1 Stil om Ugen.
Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker. Til
Prøven opgiver a-Kl. Læsebog III (1. Udg.)
S. 3—4, 19—24, 26—34, 40—42, 44—47, 49—52,
63 67, 76—89, 98—107, 119—23, 130—32, 151—81,
239—61, 264—66 og Genboerne. b-Kl.: Hostrup:
Genboerne. I Læsebogen S. 19—26, 40—42, 53—67,
76—89, 125—137, 146—158, 183—188, 214—242,
258—263. a og b: Svensk: S 7—14, 28—39, 123—132.

Ra (Gudme) Holberg: Jeppe paa Bjerget, Hertz:
Kong Renés Datter. Clausen og Hansen: Læsebog
for Realklassen (2. Udg.) S. 7—40, 79—81, 100—125,
137—146, 150—173.

Rb (Mehl) Holberg: Jeppe paa Bjerget, Winther:
Hjortens Flugt. Læsebogen S. 30—34, 37—46 48—56,
76—81, 100—130, 173—175, 195—209, 218—228
(2 Oplag.)

I (Knudsen) Holberg: Den politiske Kandestøber.
Øhlenschläger: Hakon Jarl. Blicher: En Landsby-
degns Dagbog. Litteraturprøver efter Agerskov og
Rørdam. Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog
S. 5—20, 38—49, 74—80, 108—09, 110—11, 124—25,
141—43, 144—45. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog
S. 1—2, 6—11, 13—21. Stil hver 14. Dag.

IIs (Mehl) Holberg: Erasmus Montanus. Ibsen:
Vildanden. Mortensen: Litteraturhistorie (til Grundt-
vig). Litteraturprøver efter Agerskov og Rørdam.
Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—21, 24—27,
38—42. Bertelsen: Sproghistorie S. 9—11, 26—27,
29 31, 33—34, 41—44.

IImn (Gudme) Holberg: Det lykkelige Skibbrud,
Heiberg: Nej. Blicher: En Landsbydegns Dagbog.
Mortensen: Litteraturhistorie til 1850. Litteraturprøver

efter Agerskov og Rørdam. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—5, 8—11, 13—21, 29—34, 38—42.

III (Gudme) Bertelsen: Sproghistorie S. 8—44, 73—80, 86—89, 95—97, 100—08, 119—121. Mortensen: Litteraturhistorie (fra Grundtvig). Litteraturprøver efter Agerskov og Rørdam.

Til Studentereksamen opgives: Agerskov og og Nørregaard: Svensk Læsebog S. 5—11, 32—51, 77—80, 116—118, 130—131, 140—141, 143—144, 145—147. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—2, 13—21, 38—42. Bertelsen: Sproghistorie S. 8—11, 26—27, 29—31, 32—39, 41—42, 74—76, 78—80, 104—105. Agerskov og Rørdam før 1800 (2. Udg.) S. 205—215, 245—247, 294—296, 307—308, 317—322. Efter 1800 I S. 11—13, 13—17, 18—19, 23—32, 63—65, 79, 103—104, 134—135, 142—143, 149—150, 175—179, 197—198, 218—221, 229—232, 260—266, 280—285, 301, 303—304. II S. 3—4, 14—15, 104, 106—109, 119—122, 229—230, 231—232, 241, 246, 255—257. Holberg: Det lykkelige Skibbrud. Øhlenschläger: Hakon Jarl. Blicher: En Landsbydegns Dagbog. Heiberg: Nej. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen.

Engelsk.

2a og b (Mehl, Frk. Gregersen) Jespersen og Sarauw: Eng. Begynderbog. Samme: Eng. Lærebog S. 1—32.

3a og b (Sigtryggsson, Jensen) Jespersen og Sarauw: Eng. Lærebog fra Side 32 Bogen ud med nogle Forbigaaelser.

4a og b (Frk. Gregersen, Jensen) Jespersen: Eng. Læsestykker med Øvelser (12. Oplag) a-Klassen: Stk. 53—58, 96—104, 131—155, 168—174, 187—199, 214—235, 267—297; b-Klassen: Stk. 53—58, 75—81, 83—84, 96—104, 131—155, 168—174, 214—263. Cursorisk og extempore er desuden læst ca. 40 S., der ikke opgives til Prøven. Eksaminationsmaade: Oversættelse og Samtale paa Engelsk. Lund-Bredsdorffs Grammatik er benyttet.

R (Frk. Gregersen) Jespersen: Eng. Læsestykker med Øvelser (12. Oplag) Stk. 301—320, 329—368. Stories from the Jungle Book S. 1—28, 64—88. Lund-Bredsdorffs Grammatik.

Ins (Jensen) Kipling: The Jungle Book. Stevenson: Treasure Island (udg. af O. Jespersen). Dickens Reader (udg. af Stigaard) S. 50—95. Østerberg: English Poems I. Del. Lund-Bredsdorffs Grammatik. Adolf Hansen: Realklassens Engelske Stiløvelser.

Imn (Jensen) Boysen: Eng. Læsehefter II og IV. R. L. Stevenson, Treasure Island. Stiløvelser og Taleøvelser i Tilknytning til Teksterne.

IIns (Mehl) The Dickens Reader ved Stigaard S. 50—134. Jespersen: A British Reader S. 30—52, 96—148. Østerberg: English Poems II. Del S. 68—95, 110—144. Adolf Hansen: Browning. Eng. Forf. for Gymnasiet Nr. 10 (Selections from Arnold Bennett). Læst selvstændigt af Eleverne: Georg Eliot: Silas Marner (ca. Halvdelen). Hjælpebøger: Adolf Hansen: Realklassens Engelske Stiløvelser. Kindt-Jensen: Eng. Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser, Lund-Bredsdorffs Gram. og Stigaards Repetitionskursus.

IIInn (Sigtryggsson) Helweg-Møller: Modern Prose S. 104—135. The Dickens Reader S. 3—48. Adolf Hansen Stiløvelser Stk. 23—54.

IIIns (Jensen) Shakespeare: The Merchant of Venice. English Poems (ved Østerberg). Rossetti, Morris og Swinburne ved Bredsdorff. Modern English Plays and Dialogues (ved G. Bruun) S. 26—115. Jespersen: A British Reader S. 191—200. Kursorisk: R. L. Stevenson: Treasure Island. Selvstændigt har Eleverne læst sidste Halvdel af George Eliot: Silas Marner. Stile efter Kindt-Jensen: Eng. Stiløvelser for Gymnasiets øverste Klasser og Eksamensstilene. Lund-Bredsdorffs Grammatik og Stigaards Repetitionskursus. Til Prøven opgives: The Merchant of Venice II. Act. Browning (i Udvalg af Eng. Digtere ved Adolf Hansen, 3. Oplag) S. 16—17. Rossetti S. 22—25. Østerberg: English Poems S. 89—115. Bruun: Modern English Plays and Dialogues S.

81—91. A British Reader S. 76—96, 191—200. Skotvedt og Pande: Eng. Lesning S. 5—58.

Illmn (Jensen) Østerberg: English Poems S. 1—2, 19—21, 37—39, 41—42, 90—92, 95—96, 103—108, 123—131. Skotvedt og Pande: Eng. Lesning S. 63—82. Til Prøven opgives: English Poems: alt det læste. The Dickens Reader S. 111—126. Skotvedt og Pande: S. 63—82.

Tysk.

1a og b (Sigtryggsson. Frk. Roed-Müller) Reinckes Begynderbog til S. 78. Skriftlige Øvelser, dels efter Bogen, dels efter Billeder; Smaasange og Smaavers lært.

2a og b (Frk. Roed-Müller, Jensen) Begynderbogen S. 78—120. Oversættelsesøvelser efter Kapers Stiløvelser for Mlsk.

3a og b (Jensen, Frk. Jørgensen) Ernst Kaper og Aksel V. Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, a-Klassen S. 1—29, 36—50, 53—75, b-Klassen S. 1—29, 36—64. Reinckes Grammatik for Mlsk. Oversættelsesøvelser dels efter Kapers Stiløvelser for Mlsk., dels (kun b-Klassen) efter Kaper og Nielsens Øvebog til Deutsch für die mittlere Stufe.

4a (Sigtryggsson) Ernst Kaper og Aksel V. Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe S. 64—75, 88—92, 93—97, 100—109, 111—114, 115—117, 126—138, 152—158, 166—169. Oversættelsesøvelser efter sammes Glose- og Øvebog og Kapers Stiløvelser for Mlsk. Reinckes Grammatik benyttet. Til Prøven opgives det læste undtagen Side 88—92 og 111—114.

4b (Frk. Roed-Müller) Ernst Kaper og Aksel Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe. S. 93—97, 110, 123—124, 126—137, 152—158, 178—182, 191—194, 198—211. Reincke: Tysk Grammatik. Skriftlige Øvelser. — Til Prøven opgives det læste.

R (Frk. Roed-Müller) Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlasserne S. 80—140, Oversættelsesstile efter Tyske Realeksamensopgaver, udgivet af Ingerslev

og D. Petersen. Reinckes Grammatik. — Til Prøven opgives: Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemlasserne S. 80—128.

Ins. (Sigtryggsson) Schiller: Wilhelm Tell. 1., 3. og 4. Akt. Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog for Mellemlasserne S. 80—140, 184—201. Sigtryggsson: Deutsche Kultur- og Charakterbilder Stk. 1—3. Reinckes Grammatik. Reinckes Stiløvelser I S. 27—58. Stil hver Uge.

IIns. (Jensen) Schiller: Maria Stuart og en Række Digte. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten. Sigtryggsson: Deutsche Kultur- und Charakterbilder Stk. 4—8, 13, 15, 16. Benyttet Reinckes Stiløvelser og Eksamensstilene. Reinckes Grammatik.

IIIIns. (Sigtryggsson) Lessing: Nathan der Weise, dels statarisk, dels kursorisk. Goethe: Faust I (i Udvalg). Sigtryggsson: Deutsche Kultur- og Charakterbilder, Stk. 7, 10, 17—18. Zahn: Vier Erzählungen aus den „Helden des Alltags“ S. 7—27, 47—68. Stil hver Uge, afvekslende Oversættelse og Genfortælling. — Til Prøven opgives: Lessing: Nathan III, 5—7, Goethes Faust v. 243—351, 981—1177, 3374—3775. Schiller: Maria Stuart III, Die Bürgschaft, Graf von Habsburg. Kulturbilder 14, 15, 18. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten, forfra til „Die Gewinnlustigen“ Som Grundlag for Samtaleprøven: Riehl: Die vierzehn Nothelfer.

Fransk.

R (Frk. Gregersen) N. Chr. Nielsen og Fr. Hoffmann: Fransk Begynderbog S. 1—101. Til Prøven opgives: S. 56—101.

I (Rektor) Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog. N. Chr. Nielsen: Fransk Skolegrammatik og samme: Stiløvelser I, Verber.

IIns og mn (Frk. Gregersen, Mehl) Jung's Læsebog (ved Nielsen). Blinkenberg & Svanholt: Prosateurs modernes. N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser I og Fransk Skolegrammatik.

III (Mehl) Blinkenberg & Svanholt: Prosateurs modernes. A. Daudet: Lettres de mon moulin (Nelson) Rønbæk: Fransk Prosa I. André Maurois: Les silences du colonel Bramble (kun enkelte Stykker og ekstempore). N. Chr. Nielsen: Fransk Skolegram. og Stiløvelser I.

Latin.

4a og b (Gudme, Andersen) Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog S. 1—37. — Til Prøven opgives: S. 22—37.

Ins. (Gudme) Caesar: De bello Gallico I, III.

IIIns. (Gudme) Caesar: De bello Gallico I fra 16, II og V og Cicero (Cortsen) S. 1—17, 53—65.

IIIIns. (Gudme) Cicero (Cortsens Udg.) S. 53—65, Ovid (Thomsens Udg.) S. 13—20, 25—27, 34—35, 39—43, 46—47, 54—58. Til Prøven opgives: Cæsar V Bog, Cicero S. 53—65, Ovid: alt det læste.

Oldtidskundskab.

I (Sigtryggsson) Græske Gudesagn efter Sechers Mytologi. Østergaards Udvalg af Iliaden til 16. Sang V. 867. Kretisk-mykenisk Kultur, efter Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie og Luckenbachs Billeder.

II (Rektor) Sechers Mytologi: Græske Heltesagn. Græsk Oldtidskunst efter Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie og Luckenbachs Billeder. Det græske Dramas Historie. Sofokles: Kong Ødipus og Antigone, begge ved Thor Lange. En skriftlig Hjemmeopgave med Emne fra Dramaerne.

III (Rektor) Platon: Sokrates' Forsvarstale; Kriton og Faidon, ved Gertz. — Oversigt over græsk Historieskrivning og Gennegang af Thukydid ved Gertz 2. Hefte undt. 9 og 11; dernæst Repetition. Til Prøven opgives: Græsk Oldtidskunst, især Skulpturen, efter Secher og Luckenbach, Sofokles Antigone, Iliaden ved Østergaard 1., 6. Sang V. 313 ff og 9. Sang. Thukydid, 2. Hefte

Stykkerne 5, 7, 10 og 13 og Platon: Forsvarstalen og Faidon.

Historie.

1a og b (Rektor, Adler Lund) a-Kl. Ludv. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I, a Kl. til S. 110, b Kl. til S. 98.

2a og b (Adler Lund, Gudme) Henrik Madsens Verdenshist. II ud, a Kl. tillige III til S. 20, b Kl. til S. 34.

3a og b (Bang) Henrik Madsens Verdenshist. III.

4a og b (Sigtryggsson, Adler Lund) Henrik Madsens Lærebog IV.

R (Rektor) Schmidt: Frankrigs, Tysklands og Englands Historie efter 1860. H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen med nogle Forbigaaelser.

I (Sigtryggsson) Schmidt og West: Oldtiden. P. Munch: Middelalderen.

Ils og mn (Adler Lund) Ottosen: Nordens Historie til S. 196. Munch: Den nyere Tids Historie. Munch: Den nyeste Tids Historie S. 1—36.

III (Rektor) En enkelt skriftlig Prøve paa Skolen, to svenske Afhdl. „År Sverige en økonomisk stormagt“ og „Kristian II. i svensk och dansk historieskrivning“, refererede gennem Elevforedrag, iøvrigt gennemgaaet Ottosen: Nordens Historie fra 1814. Munch: Den nyeste Tids Historie fra 1814 og Samfundskundskab (10. Udg.) S. 1—13, 26—62 og 78—113. — Til Prøven opgives: Almindelig Historie og Nordens Historie efter 1814 og det læste i Samfundskundskab, desuden det foreskrevne Sæpensum: Munchs Verdenshistorie, 2. Del S. 25—61 og Ottosen Nordens Historie, 9. Udg. S. 65—81 og S. 101—118.

Naturfag.

(Otterstrøm)

Imn. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet samt Afsnit af Biologien.

Ins. som Imn. — dog ikke Biologi.

Imn. Simonsens Biologi, Kroghs Fysiologi til Aandedræt, Bøving-Petersen: Havet, Stockmarr: Atmosfæren, Klima og Plantebælter, af C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande: Rusland og Britiske Øer.

Ins. Simonsens Biologi (nogle Afsnit forbigaaede). Heegaard: Astronomiens Begyndelsesgrunde. Kroghs Fysiologi til Aandedræt.

IIImn. Kroghs Fysiologi fra Aandedræt Bogen ud. Repeteret Eksamenspensum. Til Prøven opgives: Kroghs Fysiologi. Simonsens Biologi.

IIIns. Kroghs Fysiologi fra Aandedræt. Repeteret Eksamenspensum. Til Prøven opgives: Kroghs Fysiologi. Simonsens Biologi.

Geografi.

I 1—4 MI. benyttes C. C. Christensens Geografi for Mellemsk. og i alle Klasser C. C. Christensen og Krogsgaards Atlas for Mellemsk.

1a og b (Ottosen) Europa til Alperne.

2a og b (Otterstrøm, Ottosen) Alperne, Svejts, Donaulandene, Sydeuropa.

3a og b (Ottosen, Otterstrøm) Afrika, Asien, Australien, den mat. Geografi.

4a og b (Otterstrøm) Amerika, Verdenshavene, Danmark, Island, Norge, Sverige.

R. (Otterstrøm) C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande: Rusland, Tyskland, England. — Sønderborg Egnens Geologi — Forstaaelse af Meteorologisk Instituts Kort.

Naturhistorie.

I 1—4 MI. benyttes Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemsk., Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemsk, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora (ogsaa i Realklassen).

1a og b (Andersen) Pattedyr, Spurvefugle. Botan. 1. Hæfte.

2a og b (Otterstrøm) Fugle, Krybdyr, Padder. Botan. 2. Hæfte.

3a og b (Andersen, Otterstrøm) Fisk, Leddyr, Orme. Botan. 3. Hæfte.

4a og b (Andersen, Frk. Roed-Müller) Bløddyr. Straaledyr, Mennesket. Botan. 4. Hæfte (enkelte Forbigaaelser).

R. (Andersen) Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen. Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen: udvalgte Plantefamilier.

N a t u r l æ r e .

I 1—4 Kl. benyttes Sundorps Fysik for Mellem-skolen og Jul. Petersens Kemi for Mellem-skolen.

1a og b (Ottosen, Frk. Roed-Müller) Fysik I S. 1-45

2a og b (Kæstel, Iversen) Fysik I fra S. 45.

3a og b (Iversen, Otterstrøm) Kemien.

4a og b (Iversen, Otterstrøm) Fysik II.

R. (Kæstel) Sundorph: Fysik for Realklassen: Varmelære og Elektricitetslære. — Til Prøven opgives: Varmelæren S. 5—18, 22—24, 26—29. Hele Elektricitetslæren.

Imn. (Kæstel) Fysik: Sundorph: Varmelære og Lyslære for Gymnasiet. Kemi: Jul. Petersens Kemi til Kulstof. 20 Maaleøvelser.

Imn. (Iversen) Fysik: Sundorph: Mekanisk Fysik undtagen Lyden. Barmwater: Astronomi 1. Del. Sundorph: Elektricitetslære S. 1—24. 12 Maaleøvelser. Kemi: Jul. Petersens Kemi: Kulstof, organisk Kemi og Metallerne.

IIImn. (Iversen) Fysik: Barmwater: Astronomi fra Planeternes fysiske Forhold. Sundorph: Elektricitet og Magnetisme fra Side 26. 5 Maaleøvelser. Repetition af Eksamenspensum, Kemi: Jul. Petersens Kemi fra Sølv. Repetition, - Til Prøven opgives: Fysik: Varmelære: S. 12—24, 33—35. Lyslære: S.

14—47, Elektricitetslære: S. 31—44, 57—94, 105—130.
Mekanisk Fysik: S. 1—29, 47—63, 71—73, 75—83.
Astronomi: S. 66—104, 112—116, 163—165, 169—173.
Kemi: S. 5—19, 22—26, 33—35, 43—58, 63—87,
110—124, 132—152, 154—157, 159—161. Følgende
15 Maaleøvelser: ¹⁾ Varmefylde, ²⁾ Smeltepunkt, ³⁾ Ud-
videlse ved Opvarmning, ⁴⁾ Mariottes Lov, ⁵⁾ Luftens
Normalvægtfylde, ⁶⁾ Linser, ⁷⁾ Spektre, ⁸⁾ Grimsehls
Pistol (Levende Kraft) ⁹⁾ Uafhængighedsprincippet, ¹⁰⁾
Varmens mekaniske Æquivalent, ¹¹⁾ Ohms Lov, ¹²⁾
Mødstandsmaalning, ¹³⁾ Joules Lov, ¹⁴⁾ Audionlampes
Karakteristik, ¹⁵⁾ Kundts Rør.

Matematik og Regning.

I 2—4MI. benyttes Friis-Petersen og Jessen:
Mellemskolens nye Regnebog II—IV. I 1. MI. Pihl og
Ring: Regnebog I.

1a og b (Frk. Jørgensen, Ottosen) Regnebog I.
1 Sæt Hjemmeopgaver om Ugen.

2a og b (Frk. Jørgensen, Iversen) Regnebog II.
Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser I. Jessen
og Smith: Aritmetik for Mellemskolen I. 1 Sæt Hjem-
meopgaver om Ugen.

3a og b (Iversen, Kæstel) Geometri: Pihl og
Rasmussen II S. 1—31, Aritmetik: Jessen og Smiths
II Del. Regnebog III. 2 Sæt Hjemmeopgaver hver Uge.

4a og b (Ottosen, Frk. Jørgensen) Regnebog IV.
Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser fra S. 37.
Jessen og Smith: Aritmetik for Mellemskolen III.
2 Sæt Hjemmeopgaver hver Uge.

R (Ottosen) Friis-Petersen og Jessen: Realklas-
sens Regnebog. Jessen og Smith: Matematik og Reg-
ning for Realklassen, med enkelte Forbigaaelser. I
Reglen 3 Opgaver ugentlig.

Imn. (Iversen) Pihl og Kristensen: Matematik I.
I Reglen 4 Hjemmeopgaver om Ugen.

Ins. (Kæstel) Carl Hansen: Ren Matematik, for-
fra til Geometri S. 49.

IImn. (Kæstel) Pihl og Kristensen: Matematik II. I Reglen 6 Opgaver om Ugen.

IIns. (Kæstel) Carl Hansen: Ren Matematik fra S. 62. Carl Hansen: Anvendt Matematik til Bevægelse

IIImn. (Kæstel) Pihl og Kristensen: Matematik III. C. Juel: Sterometri. I Reglen 6 Opgaver om Ugen. Til Prøven opgives: Pihl og Kristensen: I S. 25—74, 125—167. II S. 86—128, 158—203. III S. 45—47, 66—85. C. Juel: S. 1—69.

IIIns. (Iversen) C. Hansen: Anvendt Matematik fra Bevægelseslæren. Til Prøven opgives: af I. Del: §§ 1—6, 24—40, 67—75. Af II. Del: §§ 1—9, 17—20.

Skrivning.

Jørgensens Skrivesystem følges.

1a og b (Frk. Jørgensen, Andersen) Hæfte 7, 8 og 9.

2a og b (Andersen, Jensen) Hæfte 8, 9, 10.

3a og b (Frk. Jørgensen, Jensen) Hæfte 11, 12 og 13 (a-Kl.), Hæfte 12 og 13 (b-Kl.).

4a + b (Frk. Gregersen) Indøvelse af regelmæssig Haandskrift gennem Afskrivningsøvelser.

Tegning.

1a og b (Frk. Jørgensen) Tegning dels efter plane Modeller, dels Mønstertegning. Farvelægning med Stabiloblyant og Vandfarve.

2a og b (Frk. Jørgensen) Tegning dels efter fritstaaende Modeller, dels Mønstertegning. Farvelægning med Vandfarve og Stabiloblyant.

3a og b (Frk. Jørgensen) som 2Ml.

4a + b (Frk. Jørgensen) Perspektivtegning i Sommermaanederne, Mønstertegning i Vintermaanederne. Farvelægning som i 2Ml.

Haandarbejde.

1Ml. (Frk. Gregersen) Syet et Øvelsesstykke med Linnedsyning og Hvidsøm og strikket en Strømpefod.

2Ml. (Frk. Maltbæk) Syet et Forklæde og en Underkjole, øvet Strøinpestopning.

3Ml. (Frk. Maltbæk) Syet en Kombination og strikket et Par Vanter.

4Ml. (Frk. Maltbæk) Syet en Pyjamas, øvet Hebebo og syet forskellige Mellemarbejder.

S a n g .

(Ottosen)

Danske Melodier og Tekster er indøvet efter „Sangbog for Sønderborg Statsskole“. Iøvrigt er Hovedvægten lagt paa Øret, rigtig Brug af Stemmen og god Behandling af Teksten. Flerstemmig Sang — i Mellemskolen fortrinvis trestemmig, i Gymnasiet firstemmig — har været et vigtigt Led i Undervisningen, og der har i Aarets Løb været afholdt ca. 8 Sammensangstimer.

L e g e m s ø v e l s e r .

Pigerne (Frk. Maltbæk) har foruden Gymnastik indøvet Boldspil og i Sommermaanederne Svømning.

Drengene (Adler Lund 1Ml, II, III; Knudsen 2-4Ml, I; Bang R) Foruden Gymnastik har der været drevet Haandbold og Fodbold. Om Sommeren har der været Badning og Svømning fra Kommunens Badeanstalt.

Den frivillige Svømning i Sommerferien har for Drengenes Vedkommende været forestaaet af Overofficiant Nielsen og cand. mag. Sv. Johansen, for Pigerne Vedkommende af Lærerinde Frk. Rossen.

Den udvidede Svømmeprøve er taget af Marga Petersen (III), Ingeborg Nielsen, Luise Lester (II), Ilse Lawaetz, Inger Jensen, Rolf Bunde (4a), Knud Petersen (4b), Karen Mundt, Lise Sigtryggsson, William Hansen (3a), Else Johannessen, Edith Nørhald, Kjeld Kappel (3b), Alfred Gundorf (1b).

Frisvømmeprøven er taget af Jørgen Nicolaisen (III), Elisabeth Jensen (II), Mogens Fagerlund (R), Helga Jensen, Maria Hansen, Georg Schmidt (4a), Grethe Rützou (3a), Elisabeth Bøse, Marie Christensen,

Astrid Grevsen, Inga Kaarsbøl (3b), Iver Rasmussen, Hans Aage Kaad, Olaf Jensen, Børge Iversen, Hans Hansen, Karl W. Andersen (2b), Grethe Johannessen, Arne Lund Jensen, Henning Nørhald, Harald Petersen, (1a), Alfred Gundorff (1b).

Skoleidrætsmærket af 3. Grad er erhvervet af Hans Callesen, Hans Agerley, Mogens Fagerlund, Tage Madsen, alle i Realklassen, samt af 2. Grad af Henning Nørhald (1a).

Af Skolens Dagbog 1930—31.

$\frac{1}{5}$ Udflugt (fra 11—2) i Motorbaad med 2b til Arnkil under Adjunkt Otterstrøms Ledelse.

$\frac{7}{5}$ Missionær Pastor Kai Petersen fra Mukden holdt for Skolens Elever et Foredrag om „Kinesiske Gymnasiaster og Studenter“.

$\frac{9}{5}$ Regimentsmusikken spillede paa Skolens Grønning i det store Frikvarter.

$\frac{9}{5}$ — $\frac{10}{5}$ Udflugt med 3b til Askov under Ledelse af Adjunkt Frøken Roed-Müller og Lektor Andersen efter Indbydelse af Forstanderinden for Væveskolen „Askovhus“, Frøken Paula Trock. Eleverne mødte stor Gæstfrihed og Venlighed paa Turen og besaa — foruden Væveskolen — Sløjds skolen, Højskolen og la Cours Mølle. Paa Vejen gjorde man Ophold ved Mindelunden i Skibelund Krat.

$\frac{16}{5}$ — $\frac{17}{5}$ afholdtes det 11. danske Skoleidrætsstævne i Sønderborg. *Pigerne* deltog i Stævnet med et Gymnastikhold fra 2. M. og to Langboldhold af Elever henholdsvis over og under 15 Aar. Holdet over 15 Aar spillede Langboldkamp med Nakskov og Aurehøj Gymnasium. Holdet under 15 Aar spillede 1 Kamp mod Herning Gymnasium og 2 Kampe mod Ingwersens og Ellbrechts Skole; Sønderborg vandt alle 5 Kampe. *Drengene* deltog i Gymnastik med et Hold fra II og III, i anden Idræt med forskellige Hold. I Fodbold

tabte Skolens udvalgte Hold mod Aarhus Katedralskole (0—3), men vandt over Esbjerg Statsskole (2—1). Et Hold fra 4. M. vandt over et tilsvarende fra Horsens Statsskole (6—0). I *Haandbold* vandt et 11 Mands Skolehold over Aarhus Katedralskole (4—1), og et 7 Mands Skolehold tabte mod Efterslægtsskabets Gymnasium (7—4). Et 11 Mands Hold fra Mellemskolen vandt over Gentofte Statsskole (6—0) og over Metropolitanskolen (4—1). Et 7 Mands Mellemskolehold tabte mod Efterslægtsskabets Mellemskolehold (3—4).

²⁵/₅—¹/₆ Udflugt med II G. til Viborgegnen, Salling og Mors under Ledelse af Adjunkt Otterstøm og Adjunkt Frøken Roed-Müller. Formaålet var at se: *Kridttidsdannelser* i Mønsted, Daubjerg, Salling og Mors, *Moler* paa Mors, *Istidsdannelser* i Viborgegnen og paa Alheden, *Landhævning* i Salling og paa Mors, „*Ørreddambrug* ved Dollerup Mølle, *Østersfiskeri* i Limfjorden, *Kæmpehøje*, *Viborg Domkirke*, *Skive gamle Kirke*, *Krabbesholm*, *Ansgar Kirken*, *Lyshøj* med Mindesmærke over St. St. Blicher. — Desuden blev der givet Eleverne et Indtryk af dansk folkelig Kultur ved Besøg paa *Krabbesholm Folkehøjskole*, *Salling Ungdomsskole* og i *Frimenighedskirken* Ansgar paa Mors samt ved Forevisning paa Ungdomsskolen af Salling Folkedanse i Salling Dragter. — Eleverne var privat indkvarterede 2 Nætter i Skive og 2 Nætter i Nykøbing og mødte overalt stor Gæstfrihed og Elskværdighed.

⁴/₆ 3a havde Udflugt til Skelle under Ledelse af Adjunkterne Frøken Gregersen og Frøken Roed-Müller. Udturen foregik pr. Cykle, Hjemturen pr. Damp, ved hvilken Lejlighed Dampskibsselskabet med stor Imødekommenhed havde nedsat Biletpriserne for Eleverne.

¹¹/₆ 2a og 2b havde Udflugt til Skelle med Damp, baade frem og tilbage. Af Lærerne deltog Frøken Jørgensen, Adjunkt Otterstrøm og Lektor Iversen.

²²/₆ Udflugt med Biologisk Stations Damp i Flensborg Fjord, hvor Stationens forskellige Redskaber blev forevist for Deltagerne: Eleverne i II Gmn. og

I Gmn. samt de af Skolens Lærerkæfter, der underviser i Naturhistorie. Det Indblik, som Deltagerne fik i Havvandets Temperatur og Saltholdighed og Havbundens Dyreliv, har stor Betydning for Undervisningen i Naturfag, og Skolen er derfor Direktøren for Stationen, Dr. phil. A. C. Johansen, og Assistenten Dr. phil. Blegvad, der ledede Udflugten, megen Tak skyldig.

^{26/6} Skolens Afslutningsfest. Efter den egentlige Translokation tog Rektor Hertz Afsked med Skolen. Student Mathias Mathesen rettede derpaa en Tak til Rektor fra alle Skolens Elever og overrakte ham et Billede fra Egnen, malet af Fru Arkitekt Mundt. Lektor H. M. Jensen bragte Rektor en Tak fra Lærerstaben og overrakte ham et Guldur fra denne. Provst Biering talte for Rektor paa Skolenævnets Vegne. Rektor Hertz takkede og udbragte et Leve for Danmark.

^{27/6} Afskedsfest om Aftenen for Rektor Hertz i Skolens Festsal. ca. 350 Deltagere. Kaffebord. Taler for Rektor Hertz af Pastor Jørgen Eriksen, Asserbalke (se foran i Aarsskriftet), Lektor Randrup, Førstelærer Lassen, Hørup, Proprietær Jessen, Majbølgaard, Sparekassedirektør Iversen, Forpagter Lorentzen, Rønhave, Oberst Tuxen, Øjenlæge Strandbygaard, Hypotekmægler C. Petersen, Adjunkt Adler Lund, Adjunkt Kæstel og af de tidligere Elever Sekretær cand. polit. Paulsen, Haderslev, cand. jur. Schlanbusch, Sønderborg og Fuldmægtig cand. jur. Thyssen, Haderslev. Provst Biering talte særlig for Fru Hertz og Rektorhjemmet. Festen sluttede ved 11^{1/2} Tiden med en Tak fra Rektor Hertz.

^{15/8} Kl. 12 samledes Elever, Lærere og en Del Forældre i Festsalen; Rektor indledede det nye Skoleaar, og mindedes sin Forgænger Rektor Hertz og sin Efterfølger i Tønder, forh. Lektor Randrup; paa Lærerkollegiets Vegne bød Lektor Andersen Rektor Velkommen.

^{26/8} fejredes Skolens 10 Aars Fødselsdag. Ved Morgensangen talte Rektor for Sønderborg Statskole; i Løbet af Formiddagen afholdtes forskellige Sports-

kampe. *Haandbold*: III G. mod II G, I G. mod Realklassen og 4 Ml. mod 3 Ml. (de sejrende Hold er nævnt først). *Langbold*: En Turnering mellem 3 Ml., 4 Ml., R + I G. og II + III G., hvor 4 Ms. Piger sejrede. Jørgen Detlefsen og Fr. Biehl modtog hver en Broncediskos til Erindring om Skoleidrætsstævnet. — Og sidste Time trakteredes hele Skolen med Chocolate i Festsalen, og om Aftenen var der festligt Kaffe bord og Dans med Sønderborgenser Samfundet som Indbyder (R. og I—II—III G., Lærerkollegiet og gamle Elever). — Rektor Hertz og Skolen udvekslede Hilsener, og andre indløbne Telegrammer oplæstes.

^{30/8} Udflugt til Høruphav med 3. og 4. Ml. under Ledelse af Adjunkt Otterstrøm og Adjunkt Ottosen. Afrejse fra Sønderborg Kl. 14,15, tilbage til Sønderborg Kl. 21. Amtsbanerne gav fri Rejse Tur og Retur Hørup.

^{1/9} omtalte Rektor ved Morgensangen Folkeforbundet og dets Betydning.

^{4-5/9} Ekskursion for I G. og Realklassen under Ledelse af Adjunkt Otterstrøm, Adjunkt Mehl og Adjunkt Frk. Roed-Müller. Afrejse den 4. September Kl. 14 pr. Rutebil, Hjemkomst næste Dag Kl. 20, Overnatning i Lejren i Tønder ved Velvilje af Oberstløjtnant Obel. Istidsaflejringer, Klitdannelser og Marsk studeredes. Desuden besøgte Gallehus, Rudbøl, Trøjborg og Løgumkloster Kirke og Kloster. Grave- og Sorteringsmaskinerne ved N.-Smedeby og Røde kro besaas.

^{6-7/9} indbød Esbjerg Statsskole til Idrætsstævne, og her fra Skolen deltog Drengehold i Fodbold (Sdbg.—Tønder 0—4) og i Haandbold (Sdbg.—Esbjerg 7—1) og i fri Idræt, hvor Sdbg. blev Nr. 1 i Spydkast, Diskos og Højdespring; Pigehold i Langbold (R. og I G.), der tabte mod Aabenraa. Den 6. var der Aftenfest paa Statsskolen og den 7. Udflugt til Fanø. — Skolens Elever var paa denne vellykkede Tur ledsaget af Frk. Maltbæk, Lektor Jensen og Adj. Adler Lund.

^{11/9} Skovtur for hele Skolen - i straalende Vejr - til Sønderskov.

¹⁴/₉ I det sønderjydske Idrætsstævne i Sønderborg deltog et Gymnasiehold i Nævebold og vandt over Flensborg, men tabte mod Bjerndrup.

²⁶/₉ Kongens Fødselsdag fejredes med det sædvanlige „Kongebal“ for de øverste Klasser. Boldhold fra Duborgskolen og Haderslev Katedralskole var indbudt. Der udkæmpedes følgende Kampe: Duborgskolen slog Sønderborg i Nævebold (55—52), men tabte i Haandbold; Haderslev slog Sønderborg i Fodbold (6—1), men tabte i Haandbold (2—7), endelig vandt vore 4. Ml. Piger over Duborgskolens Realklasse i Langbold.

²⁷/₉—²⁸/₉ var et Hold Piger fra 4. Ml. til en fornøjelig Sportsfest paa Tønder Statsskole; vore Piger tabte mod Tønder i Langbold; efter Boldkampen Biltur til Møgeltønder, Rudbøl og Højer Sluse; Aftenfest paa Statsskolen. Hjemrejse næste Formiddag.

¹/₁₀ Musikforeningens første Koncert.

⁵/₁₀ foretog H. G. Udflugt til Slesvig og Dannevirke under Ledelse af Adjunkt Adler Lund og stud. mag. A. Jørgensen; i Slesvig Foredrag af Dr. phil. la Cour om Hedeby og Besøg i Domkirken.

¹⁰/₁₀ 4. Ml. Piger spillede Langbold mod et Hold Piger fra Borgerskolens Mlkl. og R. og vandt. Samme Aften: Første Foredrag i Foredragsforeningens og Statsskolens Foredragsrække.

²⁸/₁₀ Scholander — Aften. Paa Initiativ af den Letterstedske Forening (Prof. Johs. Steenstrup, Kbhn.) besøgte den berømte Bellmannsanger de 4 s-j. Gymnasier og startede i Sønderborg. Koncert Kl. 8, udmærket Besøg og stor Begejstring for „den gamle Troubadour.“ — Foredragsforeningens Medlemmer var indbudt.

¹¹/₁₂ Julekomedie. Der spilledes med Adjunkt Ottosen som Instruktør Holberg: Kilderejsen og Heiberg: Nej; fuldt Hus og kraftigt Bifald.

²²/₁₂ Juleafslutning. Tale af Lektor Andersen og Præmie- og Stipendieuddeling ved Rektor, Korsang.

⁶/₁ Regimentsmusikken spillede i Festsalen i det store Frikvarter.

$\frac{7}{2}$ „de Smaas Fest“: 1—3 Ml. med Forældre; Snehvide, dramatiseret ved Adj. Frk. Gregersen, opførtes med Frk. Roed-Müller som Instruktice, derpaa Kaffe-bord og Dans — udmærket Deltagelse af baade Elever og Forældre.

$\frac{10}{2}$ Afstemningen 1920 mindedes ved Morgensang.

$\frac{7}{3}$ „de stores Bal“: 4. Ml., Realkl. og Gymn. —

$\frac{23}{3}$ Forældremøde, se S. 41.

$\frac{17}{4}$ Kl. 19,30. Sangopvisning ved Adj. Ottosen: 1) Mellemskolekor, 2) hele Skolen, 3) blandet Kor ca. 50 Elever, der var fuldt Hus og stor Glæde over Præstationerne.

$\frac{18}{4}$ mindedes Rektor Dybbøldagen ved Morgensangen; Lærerkollegiet nedlagde som sædvanlig en Krans ved Fællesgraven.

$\frac{23}{4}$ i de to sidste Skoletimer Gymnastikopvisning: Frk. Maltbæk med 3-4 Ml. Piger, Lektor Knudsen med et Mellemskolehold, udtaget af 2., 3. og 4. Ml. og Adj. Adler Lund med III G. Der var mødt mange Forældre, og Regimentsmusikken var velvilligst stillet til Raadighed. Rektor takkede for denne Opmærksomhed og uddelte en Præmie til den dygtigste paa hvert af Holdene (Grethe Jungersen, Jens Ravn og Jørgen Dellefsen); Oberst Tuxen udtalte paa Forældrenes Vegne en Tak for Opvisningen. - Udmærket Stemning.

$\frac{25}{4}$ Kl. 12 Cykleudflugt med 22 Elever fra I G. og R. under Ledelse af Adj. Otterstrøm. Studium af de geologiske Forhold ved Nybøl Nor, Tornskov Teglværk og Kalkbrænderi, Kongeegen.

$\frac{26}{4}$ deltog Skolen i et Skolesangstævne i Flensborg med det blandede Kor (50 Elever) under Ledelse af Adj. Ottosen. Baade Koncerten i Flensborg Hus og Festen paa Duborgskolen om Aftenen fik det festligste Forløb.

$\frac{30}{4}$ — $\frac{4}{5}$ i Bededagsferien geologisk-historisk Ekskursion under Ledelse af Adj. Otterstrøm med II G. til Sorø, Stevns og København. Deltagerne mødte den venligste Gæstfrihed fra Sorø Akademis Skoles og Lyngby Statsskoles Side; og besaa Sorø, Holmegaards Glasværk, Fakse Kalkbrud, Stevns Klint og i Køben-

havn bl. a. Christiansborg, Observatoriet og Serum-instituttet. Der overnattedes i Sorø $\frac{30}{4}$ og $\frac{1}{5}$, i Lyngby $\frac{2}{5}$ og $\frac{3}{5}$. Turen var begunstiget af straalende Vejr.

$\frac{7}{5}$ sluttede III G. Ved Morgensang takkede Rektor „Vidar“ for det Fotografi af Rektor Hertz, som var skænket Skolen, og henvendte nogle Afskedsord til III G. I det store Frikvarter spillede Regimentsmusikken som sædvanlig paa denne Dag.

$\frac{18}{5}$ begyndes skriftlig Ekssamen.

Stipendier og Flidsbelønninger.

Under 11. Oktober 1930 stillede Ministeriet 1060 Kr. til Raadighed som Stipendiebeløb for 1930—31. De uddeltes ved Juleafslutningen til følgende Elever:

I *Oplagspenge* modtog Jørgen Detlefsen III G., Jørgen Hansen II G. og Karen Margrethe Scheel II G. hver 120 Kr.

Som *Udbetalingsstipendium* fik Jørgen Nicolaisen III G. 150 Kr., i II G.: C. Geiken 100, Christian Møller 140, Hans Høyer Petersen og Hans Jørgen Petersen hver 50 Kr., endelig i I G. Ernst Rehbeen 100 Kr.

Flidsbelønninger gaves som Boggaver til Erik Karnov (II Gn.), Hans Olsen (II Gn.), Anne Lise Eggert (R), Theodor Sorgenfrei, Martha Johnsen, Helga Jensen, Fritz Christesen, Georg Schmidt og Ilse Lawaertz, alle af 4 Ml., Inge Kaarsbøl (3 M.) og Frede Hollesen (2 Ml.).

Fra *Sprogforeningen* i Aabenraa har Skolen modtaget Thorvaldsens Værker ved Hannover, P. Lauridsen: Da Sønderjylland vaagnede, A. D. Jørgensens 40 Fortællinger og „Gennem 1500 Aar“ i saa mange Eksemplarer, at disse 4 Værker kan indføres i Boggaveuddelingen i en Aarrække. De gaves denne Gang til Johannes Mortens (III G.), Karen Margrethe Scheel (II G.), Hans Hansen (3. Ml.) og Erik Grand (2. Ml.). Skolen benytter Lejligheden til at takke Sprogforeningens Bestyrelse for den værdifulde Gave.

Boggaven for den flinkeste Elev i Fransk tilfaldt Marie Poulsen (III G.), der fik Cavaignac: Histoire de France overrakt af Rektor.

Gaver.

Boggaver er modtaget af Undervisningsministeriet, Danmarks geologiske Undersøgelse, Fru Thomsen, Enke efter Mellemskolelærer Thomsen, og Student Friedrich Mørch.

Vi bringer Giverne vor bedste Tak.

Den naturhistoriske Samling

har i Aarets Løb modtaget en Del Gaver, for hvilke Skolen bringer Giverne sin varmeste Tak.

Johannes Mortens (III G.): Skifre fra Solenhofen med Forsteninger af Fisk, Ammonit, Krebsdyr.

Peter Schmidt (4a) Sukkerrør fra Spanien.

Johan Zimmermann (III G.): Fugledderkop.

Ingeborg Nielsen (II G.): Slangeskind.

Günther Lester (4b): Skelet af Ræv.

Peter Mathiesen (4b): Tertiære Forsteninger.

Karl Livoni (2b): Østers fra Kridttiden.

Hans Hansen (2b): Forstenet Træ.

Johannes Termansen (2b): Ribbe-net af en udenlandsk Frugt.

Eigil Gjedde Madsen (1a) og Alfred Gundorf: Raadyrkranie.

Viggo Kallager Poulsen: Støvbold (Bovist) 103 cm. i Omkreds.

Karl Jacobsen (1b): Saltkrystaller.

Hans Weiss (4a) har ordnet Skolens Lysbilledsamling.

Til Brug ved Tegneundervisningen har Asmus Lyck (2a) foræret nogle Sommerfugle.

Ogsaa alle de Elever, som har medbragt Planter til Undervisningsbrug, takker Skolen for deres gode Hjælp.

*Oversigt over
Sønderborg Statsskoles Regnskab 1930/31.*

Indtægt.

Kassebeholdning fra forrige Aar	Kr. 11829,54
Skolekontingenter	" 6120,00
Fra Kvæsturen	" 153500,00
Ekstraordinære Indtægter	" 35421,22
Fradrag for Tjenestebolig	" 1166,40
3 ⁰ / ₀ Pensionsfradrag	" 2743,50
Renter	" 14,15
Til Indtægt for Statskassen ad § 23 III	" 633,85
	Kr. 211428,66

Udgift.

Forrentning af indestaaende Kapitaler	Kr. 23270,80
Afskrivning paa indest. apitaler	" 4654,16
Bidrag til Dækning af Pensionsbyrden	" 7316,00
Lønning og Honorarer	" 112962,85
Timebetaling	" 17117,06
Bibliotek og videnskabelige Apparater	" 1486,44
Inventariets Vedligeholdelse og Fornylser	" 1006,39
Kontorhold, Programmer o. s. v.	" 1625,78
Smaaavgifter	" 204,68
Skolenævn og Forældremøder	" 200,00
Repræsentation	" 300,00
Tjenesterejser	" 166,15
Stipendier og Flidspræmier	" 720,00
Aarlig Vedligeholdelse	" 3449,65
Særlig Bevilling til Reparationer	" 3115,86
Hovedstandsættelser	" 1500,00
Leje af Skolelokaler	" 750,00
Rengøring	" 7299,85
Brændsel og Belysning	" 4991,83
Skatter og Afgifter	" 1950,60
Elevbogsamlingen	" 100,00
Lysbilleder	" 72,75
Svømmeundervisning	" 350,00
For Benyttelse af Badeanstalten	" 100,00
Ekspursioner	" 155,00
Pensioner	" 2007,30
Trykning af Jubilæumsprogrammet	" 500,00
Rejsegodtgørelser	" 119,55
Til Skolens Fødselsdag	" 300,00
Kassebeholdning 1. April 1931	" 13635,96
	Kr. 211428,66

For den mundtlige Del af Afgangs- og Aarsprøverne vil et særligt Skema senere blive uddelt.

Lørdag den 27. Juni Kl. 10 $\frac{1}{2}$ holdes Afslutning.

Optagelsesprøven falder i Dagene den 29. og 30. Juni.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Afslutningshøjtideligheden indbydes Elevernes Forældre og andre, som interesserer sig for Skolen.

Det nye Skoleaar begynder Mandag den 17. August Kl. 10 $\frac{1}{2}$.

Maj 1931.

A. J. West,
Rektor.

Rektor træffes i Reglen hver Skoledag Kl. 1—2, undt. Lørdag; til andre Tider efter forudgaaende Aftale.

Af Skolens Ordensregler.

1. Eleverne samles om Morgenens i Skolegaarden, tidligst et Kvarter før Undervisningens Begyndelse.
 2. Elever, der ønsker at cykle til Skolen, maa henvende sig til den inspektionshavende Lærer om Plads til Cyklen. Kun Elever med længere Skolevej kan vente at faa Cykleplads. Skolen kan ikke paatage sig Ansvar for, at Cykler forbyttes eller bortkommer paa Skolen.
 3. I Frikvarterene skal Eleverne opholde sig paa Legepladsen. Tilladelse til at blive i Klassen gives kun efter skriftlig Anmodning fra Hjemmet og kun for en Uge ad Gangen. Ingen Elev maa forlade Skolen i Skoletiden uden med Skolens Tilladelse.
 4. Alle Skolesager skal være mærket med tydeligt Navn. Nye Bøger maa ikke mærkes, før de har været fremvist paa Skolen.
 5. For glemte Sager har Skolen intet Ansvar.
 6. Uvedkommende Ting maa ikke medbringes, og Handel mellem Eleverne paa Skolen er forbudt. Penge, Ure og andre Værdigenstande maa ikke efterlades i Overtøj eller Pulter. Indsamlinger maa ikke finde Sted uden Rektors Tilladelse.
 7. Forsætlig eller tankeløs Beskadigelse af Skolens Inventar vil blive forlangt erstattet.
 8. En Elev, der har maattet forsømme Skolen, skal, naar han (hun) igen møder, medbringe skriftlig Meddelelse fra Hjemmet om Udeblivelsens Aarsag og Varighed. Til enhver Forsømmelse, som ikke skyldes Sygdom eller anden tvingende Aarsag, maa Rektors Tilladelse forud indhentes.
 9. Skriftlig Meddelelse fra Hjemmet skal medbringes, naar en Elev af en eller anden Grund ikke har kunnet udføre sit Hjemmearbejde.
 10. Fritagelse for enkelte Gymnastiktimer tilstaaes efter skriftlig Anmodning fra Hjemmet. Skal Fritagelsen være længere, kræves Lægeattest, hvortil Blanket faas paa Skolen. Elever, der en kortere Tid er fritaget for Gymnastik eller Sang, skal være til Stede ved Undervisningen, medmindre de særlig er blevet fritaget derfor af Rektor.
 11. Jernbanerisende Elever, hvis Tog gaar længere Tid efter Skoletidens Ophør, opholder sig til henimod Togets Afgang paa Skolen under en Lærers Opsyn; de skal anvende Tiden til Lektie læsning i de dem anviste Klasseværelser.
-